

Valsts probācijas
dienests

DROŠĀKAI
SABIEDRĪBAI

PUBLISKAIS PĀRSKATS 2020

SATURS

PRIEKŠVārds.....	3
PAMATINFORMĀCIJA.....	4
DIENESTA STRUKTŪRA.....	5
DIENESTA UZDEVUMI 2020. GADĀ.....	6
FINANŠU RESURSI.....	7
DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI.....	10
KRIMINĀLSODA – PIESPIEDU DARBS UN AUDZINOŠĀ RAKSTURA PIESPIEDU LĪDZEKĻA BĒRNIEM – SABIEDRISKAIS DARBS – IZPILDES ORGANIZĒŠANA.....	11
IZVĒRTĒŠANAS ZIŅOJUMU SASTĀDĪŠANA.....	14
UZRAUDZĪBA.....	16
IZLĪGUMA PROCESA ORGANIZĒŠANA, VADĪŠANA UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA.....	21
DIENESTA KONSULTATĪVĀS PADOMES.....	24
DIENESTA VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI.....	25
DIENESTA ĪSTENOTIE PROJEKTI.....	26
DIENESTA PERSONĀLS.....	27
DIENESTA KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	32
2021. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	34
DIENESTA GALVENIE DARBĪBAS VIRZIENI PERIODAM NO 2021. LĪDZ 2027. GADAM:.....	34
PLĀNOTIE PĒTĪJUMI UN SADARBĪBAS PROJEKTI.....	34

PRIEKŠVĀRDS

2020. gadā apritēja 17 gadi kopš Valsts probācijas dienesta (turpmāk – Dienests) dibināšanas. Visus šos gadus profesionāli un ar entuziasmu strādājam, lai veicinātu Latvijas kriminālsodu politikas attīstību, stiprinot sabiedrībā izciešamo sodu lomu, papildinot sodu izpildes saturu ar efektīviem uzvedības korekcijas elementiem, kā arī ieviešot jaunas taisnīguma atjaunošanas pieejas. Dienests ir mūsdienīga sodu izpildes institūcija, kas izpilda aptuveni 70% no Latvijā piemērotajiem kriminālsodiem, kā arī ar starpnieka palīdzību īsteno izlīguma procesu starp cietušo un likumpārkāpēju.

Dienesta speciālisti ik dienu strādā, lai kriminālsoda mērķi tiktu sasniegti un sabiedrība varētu dzīvot drošāk – lai cilvēki, kas reiz pārkāpuši likumu, nedarītu to vēlreiz un noziegumos cietušo būtu mazāk. 2020. gadā Dienests strādāja ar 16850 probācijas klientiem. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī

2020. gadā lielākais probācijas klientu skaits bija piespiedu darba un uzraudzības funkcijās: piespiedu darbs – 8054 probācijas klienti, uzraudzība – 6207 probācijas klienti. 2020. gadā apritēja pieci gadi kopš Dienests īsteno elektronisko uzraudzību klientiem, kuri nosacīti atbrīvoti pirms termiņa no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību. Šo piecu gadu laikā Dienests ir nodrošinājis elektronisko uzraudzību 353 notiesātajiem un 94,6% gadījumu pārbaudes laikā elektroniskā uzraudzība tika pabeigta veiksmīgi. Pieci gadi apritēja arī kopš paplašinātas Dienesta pilnvaras, paredzot tiesības noteikt papildu pienākumus probācijas klientiem uzraudzības ietvaros. Dienestam piešķirtās pilnvaras noteikt papildu pienākumus probācijas klientiem uzraudzības ietvaros ļāvušas veidot elastīgāku un efektīvāku uzraudzības saturu. Piecu gadu laika nogriezni sasniedzām arī kopš tika parakstīta starppresoru vienošanās starp Dienestu, Valsts policiju un Ieslodzījuma vietu pārvaldi par sadarbību atkārtotu noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību izdarīšanas novēršanai. Šajā laikā Dienests attīstījis darbu cietušo interešu aizsardzībai un pilnveidojis starpinstitūciju sadarbības procesu, paredzot starpinstitūciju sadarbības formātu izmantot darbā arī ar citām notiesāto kategorijām, kas apdraud sabiedrības drošību.

Līdzīgi kā vairumā nozaru Latvijā un visā pasaulē, Covid-19 infekcijas izplatība 2020. gadā bija izaicinājums arī Dienesta darbības nepārtrauktības nodrošināšanai. Dienesta vadība un kolektīvs veica visus nepieciešamos darba pārorganizēšanas pasākumus, lai, neskatoties uz daudzajiem valstī ieviestajiem ierobežojumiem Covid-19 izplatības mazināšanai, gan tiktu nodrošināta Dienesta darbības nepārtrauktība, gan sabiedrības drošība saglabātos augstā līmenī. Lai nodrošinātu Dienesta darbības nepārtrauktību un epidemioloģisko prasību ievērošanu, darbs ar probācijas klientiem tika organizēts plūsmās, kā arī daļa darbinieku savus amata pienākumus veica attālināti. Tikšanās ar probācijas klientiem tika organizētas gan klātienē, ievērojot visus valstī noteiktos drošības pasākumus, gan izmantojot attālinātās saziņas risinājumus. Droši varu teikt, ka uz inovācijām un uz efektīviem tehnoloģiskiem risinājumiem vērtais darbs Dienestā nu ir nostiprinājies un ar vien plašāk tiek attīstīts ikdienas darbā. Tas kalpos par drošu pamatu, lai nākotnē mēs savu darbu varētu veikt ar vien labāk.

Vēlos uzteikt ik vienu Dienesta nodarbināto par spēju pielāgoties nemitīgi mainīgajiem darba apstākļiem, morālo un fizisko noturību, veicot amata pienākumu izpildi ar visaugstāko atbildības sajūtu arī ļoti sarežģītās situācijās. Ticu, ka arī turpmāk izaicinājumus spēsim pārvērst panākumos, kas sekmēs sabiedrības drošību.

Valsts probācijas dienesta vadītājs Mihails Papsujevičs

PAMATINFORMĀCIJA

Valsts probācijas dienesta juridiskais statuss un darbības mērķis

Dienests ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku tam noteikto funkciju ietvaros.

Dienesta juridiskais statuss, funkcijas, uzdevumi, kompetence un tiesības ir noteiktas Valsts probācijas dienesta likumā un Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumos Nr. 1010 „Valsts probācijas dienesta nolikums”.

Dienesta darbības mērķis ir veicināt sabiedrības drošību, nodrošinot kvalitatīvu Dienesta funkciju īstenošanu.

Dienesta funkcijas

Saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 6. pantu Dienests īsteno šādas funkcijas:

- 1) sniedz izvērtēšanas ziņojumu par probācijas klientu;
- 2) nodrošina probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu;
- 3) organizē kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi;
- 4) organizē audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi;
- 5) pārbaudes laikā uzrauga personas, pret kurām izbeigts kriminālprocess, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības;
- 6) pārbaudes laikā uzrauga personas, kuras ir nosacīti notiesātas vai nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;
- 7) organizē un vada izlīguma procesu kriminālprocesā un lietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem;
- 8) nodrošina papildsoda – probācijas uzraudzība – izpildi.

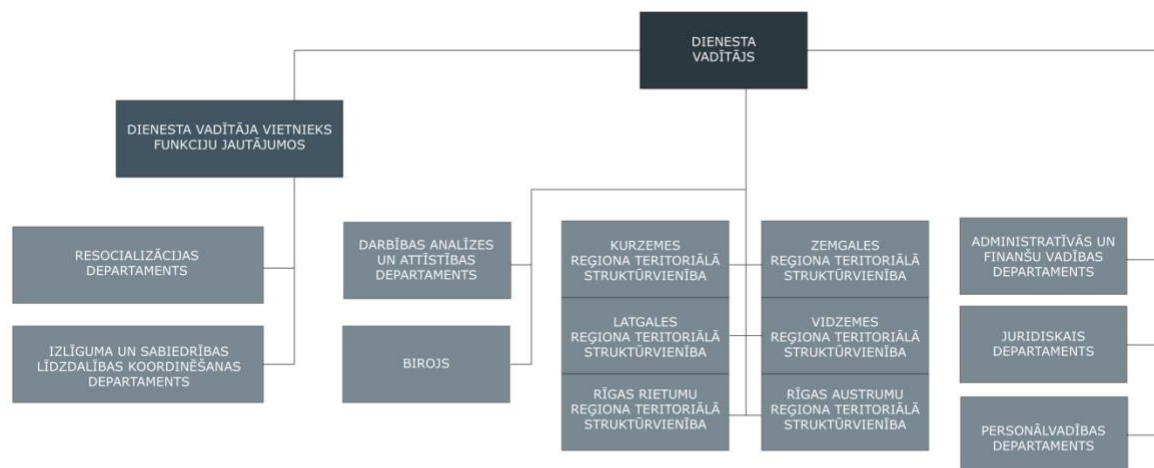
Lai sekmētu darbības mērķa sasniegšanu, Dienests:

- veicina zinātnisko pētniecību probācijas jomā un nodrošina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu;
- atbilstoši kompetencei izstrādā informatīvos un metodiskos materiālus;
- sniedz mācību metodisko palīdzību un informāciju tiesībsargājošo iestāžu amatpersonām;
- piedalās probācijas speciālistu tālākizglītības mācību programmu izstrādē un īstenošanā;
- atbilstoši kompetencei sniedz priekšlikumus normatīvo aktu izstrādē;
- sagatavo valsts investīciju un starptautisku programmu projektu pieteikumus, kā arī sekmē investīciju programmu īstenošanu;
- piedalās vienotas valsts politikas īstenošanā sociālās atstumtības mazināšanas jomā.

DIENESTA STRUKTŪRA

Dienesta struktūru, darba organizāciju, ierēdņu un darbinieku kompetenci nosaka Dienesta reglaments.

2020. gadā Dienesta sastāvā ietilpa Dienesta centrālais aparāts, 6 teritoriālās struktūrvienības un 41 teritoriālo struktūrvienību nodaļa. Dienesta teritoriālo struktūrvienību un to nodaļu izvietojums nodrošina funkciju īstenošanu pēc iespējas tuvāk probācijas klienta dzīvesvietai. Dienesta darbu vada iestādes vadītājs.

DIENESTA UZDEVUMI 2020. GADĀ

- Stiprināt Dienesta funkciju savstarpējo integritāti un Taisnīguma atjaunošanas pasākumu īstenošanu Dienesta funkcijās.
- Pārskatīt darba pieeju kopumu (metodes, normatīvais regulējums, darbinieku apmācību sistēma) ar bērniem un jauniešiem Dienesta funkciju ietvaros.
- Nodrošināt informācijas sistēmas “Probācijas lietu uzskaites sistēma” pilnveidošanu un integrēšanu valsts vienotajā e-krimināllietas platformā, tai skaitā normatīvo aktu izstrādi.
- Stiprināt sabiedrības iesaisti izlīguma procesos – izlīguma brīvprātīgie starpnieki vada 20% no izlīguma sēdēm.
- Izvērtēt, pilnveidot un nostiprināt praksē darbības procesus atbilstoši Valsts kontroles lietderības revīzijas ieteikumiem.

FINANŠU RESURSI

Pārskata gadā Valsts probācijas dienestā (turpmāk – Dienests) tika īstenotas sekojošas budžeta programmas (apakšprogrammas):

- 04.03.00 "Probācijas īstenošana";
- 62.07.00 "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)";
- 99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"

Pamatbudžeta apakšprogrammas 04.03.00 "Probācijas īstenošana" finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	8 324 379	9 293 331	9 293 004
1.1.	Dotācija	8 324 379	9 293 331	9 293 004
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	8 324 379	9 293 331	9 293 004
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	8 305 784	9 276 937	9 276 882
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	3 750	3 794	3 769
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	8 302 034	9 273 143	9 273 113
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	18 595	16 394	16 122

Dienesta pamatbudžeta apakšprogrammā 04.03.00 "Probācijas īstenošana" ir iekļauti gan izdevumi dienesta pamatdarbības nodrošināšanai, gan izdevumi, ko dienests veic saskaņā ar uzņemtajām starptautiskajām saistībām.

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 04.03.00 "Probācijas īstenošana" finanšu līdzekļi 9 293,0 tūkst. eiro apmērā tika izlietoti:

1. Dienesta pamatdarbības nodrošināšanai:
 - darbinieku atlīdzībām - 7 706,0 tūkst. eiro apmērā (tika plānots - 7 706,0 tūkst. eiro);
 - preču un pakalpojumu iegādei - 1 567,1 tūkst. eiro apmērā (tika plānots - 1 567,1 tūkst. eiro).
 - pamatkapitāla veidošanai - 16,1 tūkst. eiro apmērā (tika plānots - 16,4 tūkst. eiro).
2. Dalības maksas iemaksām šādās starptautiskajās nevalstiskajās organizācijās:
 - "Eiropas probācijas konfederācija" (CEP - Confederation of European Probation) - 3,1 tūkst. eiro apmērā (tika plānots - 3,1 tūkst. eiro);
 - organizācijā "Eiropas forums taisnīguma atjaunošanai" (European Forum for Restorative Justice) - 0,7 tūkst. eiro apmērā (tika plānots - 0,7 tūkst. eiro).

Dienesta pamatdarbības budžets 2020. gadā tika palielināts par:

- 891,2 tūkst. eiro – izdevumi palielināti, lai nodrošinātu Dienesta nodarbināto atlīdzības pieaugumu ar mērķi paaugstināt Dienesta nodarbināto kapacitāti, nodrošinot konkurētspējīgu atlīdzību, kas ļautu piesaistīt un ilgtermiņā profesionāli attīstīt augsti kvalificētus speciālistus, mazinot darbinieku mainību.
- 86,0 tūkst. eiro – izdevumi palielināti, lai nodrošinātu Izvērtēšanas ziņojumu sastādīšanu nepilngadīgajām personām, kuras ir aizdomās turētās vai apsūdzētās personas kriminālprocesā. Izvērtēšanas ziņojuma sagatavošana par nepilngadīgajiem apsūdzētajiem, ļaus kvalitatīvi tiesai un prokuratūrai piemērot atbilstošu kriminālsodu, savukārt kriminālsodu izpildes institūcijām soda izpildi organizēt mērķtiecīgi un atbilstoši nepilngadīgā kriminogēnām vajadzībām, t.sk. veicinot sekmīgu nepilngadīgā turpmāko iesaistei darba tirgū.

Pamatbudžeta apakšprogrammas 62.07.00 "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)" finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	61 908	114 632	113 263
1.1.	Dotācija	61 908	114 632	113 263
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	61 908	114 632	113 263
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	21 908	37 751	36 383
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	21 908	37 751	36 383
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	40 000	76 881	76 880

Dienesta kopējā budžetā ir paredzēti finanšu līdzekļi arī Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu (2014-2020) projekta "Probācijas klientu uzskaites sistēmas pilnveidošana" Nr. 2.2.1.1/17/I/011 (turpmāk tekstā – ERAF Projekts) īstenošanai, tajā skaitā atlīdzības izmaksai 24,3 tūkst. eiro apmērā, preču un pakalpojumu izdevumu segšanai 13,5 tūkst. eiro apmērā, kā arī pamatkapitāla veidošanai 76,9 tūkst. eiro apmērā. Kopējais līdzekļu apjoms ERAF Projekta aktivitātēm 2020. gada budžetā sastāda 114,6 tūkst. eiro.

Pamatbudžeta apakšprogrammas 99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums" finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)		393 291	360 672
1.1.	Dotācija		393 291	360 672
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība		-	-
2.	Izdevumi (kopā)		393 291	360 672
2.1.	Uzturēšanas izdevumi		393 291	360 672
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība		-	-
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti		-	-
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi		393 291	360 672
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		-	-

Finanšu ministrija no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" piešķir Dienestam finansējumu 393,3 tūkst. eiro apmērā, lai nodrošinātu naudas balvu izmaksu Dienesta nodarbinātajiem par godprātīgu un pašizliedzīgu amata pienākumu izpildi paaugstinātas intensitātes un slodzes apstākļos Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai nepieciešamo pasākumu īstenošanas laikā.

DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI

Pārskata gadā Dienests strādāja ar 16 850 probācijas klientiem (probācijas klienti, ar kuriem Dienests turpināja darbu no iepriekšējiem gadiem un probācijas klienti, ar kuriem Dienests uzsāka darbu pārskata gadā).

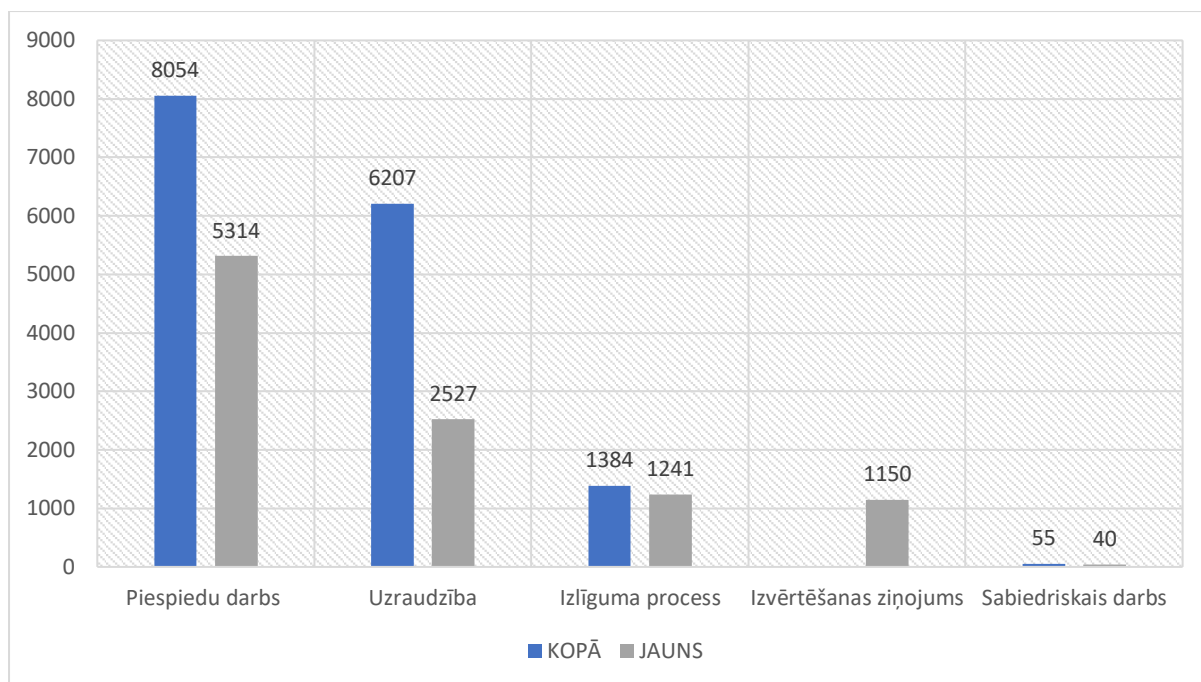
Covid-19 infekcijas izplatība Latvijā 2020. gadā un ar to saistītie ierobežojumi ietekmēja Dienesta darba organizāciju. Dienesta funkcijas tika īstenotas saskaņā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem – dažos gadījumos uz laiku ierobežojot vai īslaicīgi apturot noteiktu funkciju izpildi. Uz laiku tika ierobežota nosacīti notiesāto, nosacīti pirmstermiņa no brīvības atņemšanas soda izciešanas atbrīvoto personu, personu, kurām ir piemērots papildsods – probācijas uzraudzība, nosacīti no kriminālatbildības atbrīvoto uzraudzība. Uz laiku tika apturēta arī kriminālsoda – piespiedu darbs un audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpilde, un probācijas programmu īstenošana.

Pateicoties profesionālajai plānošanai un darba prakses izmaiņu īstenošanai, Dienesta darbība 2020. gadā tika nodrošināta tā, lai tam uzticētie uzdevumi tiktu veikti efektīvi. Pārskata gadā Dienests uzsāka darbu ar 10 272 probācijas klientiem, no kuriem 31% bija bērni un jaunieši (10% – 11 – 17 gadu vecumā un 21% – 18 - 25 gadu vecumā).

18% gadījumu probācijas klienti ir izdarījuši zādzību, krāpšanu, piesavināšanos nelielā apmērā; 14% gadījumu vadījuši transporta līdzekli alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē; 13% gadījumu neatļauti izgatavojuši, iegādājušies, glabājuši, pārvadājuši, pārsūtījuši vai realizējuši narkotiskās vai psihotropās vielas.

Krimināllikuma pants	Noziedzīgais nodarījums	%
180.pants	Zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā	18%
262.pants	Transportlīdzekļa vadīšana alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē	14%
253.pants 253. ¹ pants	Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana, pārsūtīšana un realizēšana	13%
175.pants	Zādzība	11%
185.pants	Mantas tīša iznīcināšana un bojāšana	6%
312.pants	Izvairīšanās no soda izciešanas	4%
176.pants	Laupīšana	2%
170.pants	Izvairīšanās no uzturēšanas	2%
260.pants	Ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana	1%
Citi panti		29%

Probācijas klientu, ar kuriem Dienests uzsāka darbu 2020. gadā, sadalījums pēc izdarītā noziedzīgā nodarījuma

Probācijas klientu skaits, ar kuriem Dienests strādāja 2020. gadā

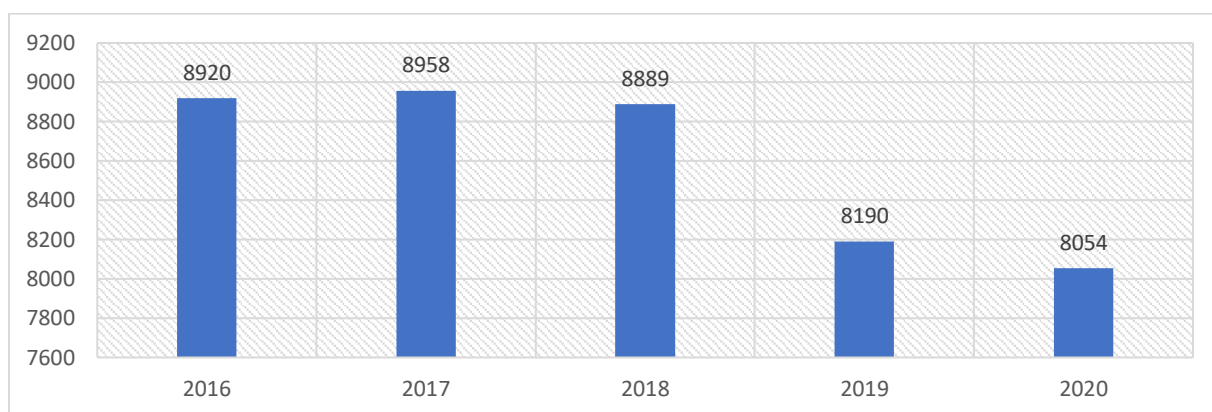
Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2020. gadā lielākais probācijas klientu skaits ir piespiedu darba un uzraudzības funkcijās. Gan kopējo probācijas klientu skaitu, gan probācijas klientu skaitu katrā Dienesta funkcijā ik gadu ietekmē vairāki savstarpēji saistīti faktori: demogrāfiskā situācija, sociāli ekonomiskie faktori, izmaiņas kriminālsodu politikā, Dienesta darba efektivitāte u.c.

Viena probācijas klienta izmaksas dienā 2020. gadā bija 2.20 eiro.

KRIMINĀLSODA – PIESPIEDU DARBS UN AUDZINOŠA RAKSTURA PIESPIEDU LĪDZEKĻA BĒRNIEM – SABIEDRISKAIS DARBS – IZPILDES ORGANIZĒŠANA

Piespiedu darbs ir viens no sabiedrībā izciešamajiem kriminālsodiem, kuru persona izcieš no mācībām vai pamatdarba brīvajā laikā savas dzīvesvietas apvidū, bez atlīdzības veicot sabiedriski derīgu darbu. Dienests kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi organizē kopš 2005. gada.

2020. gadā piespiedu darba izpilde tika organizēta 8054 probācijas klientiem.

Probācijas klientu skaits piespiedu darba jomā

Probācijas klienti, kuriem tika organizēta piespiedu darba izpilde 2020. gadā, visvairāk bija sodīti par:

- zādzību, krāpšanu un piesavināšanos nelielā apmērā (Krimināllikuma 180. pants);
- transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē (Krimināllikuma 262. pants, 262. pirmā daļa);
- svešas kustamas mantas slepenu vai atklātu nolaušanu (Krimināllikuma 175. pants);
- narkotisko un psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos, glabāšanu un realizēšanu nelielā apmērā un narkotisko un psihotropo vielu lietošanu bez ārsta nozīmējuma (Krimināllikuma 253., 253.² pants);
- par izvairīšanos no tiesas nolēmuma pildīšanas (Krimināllikuma 312.p.).

Piespiedu darba izpildes laikā probācijas klienti nostrādāja 474 878 (t.sk. nepilngadīgie – 11 697) piespiedu darba stundas, kas ir par 125 567 stundām mazāk kā 2019. gadā. Saskaņā ar minimālās stundas tarifa likmi 2020. gadā, probācijas klientu darbs darba devējiem 2020. gadā ļāva ietaupīt vismaz 1 175 208 eiro.¹ No 2005. gada piespiedu darbā paveiktie darbi darba devējiem ļāvuši ietaupīt vismaz 12 497 826 eiro.

2020. gadā piespiedu darba izpildi ietekmēja valstī noteiktie Covid–19 infekcijas izplatības ierobežojumi. Ierobežojumu laikā piespiedu darba izpilde tika daļēji apturēta, savukārt saasinoties infekcijas izplatībai, decembrī tā tika apturēta pilnībā, un tika turpināta tikai gadījumos, kad piespiedu darbu nepieciešams īstenot Covid–19 infekcijas izplatības radīto seku mazināšanai.

Piespiedu darbs Covid–19 infekcijas izplatības radīto seku mazināšanai

2020. gadā SIA "Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca" (turpmāk - RAKUS) tika nodarbināti astoņi probācijas klienti, kuri tika iesaistīti Covid–19 infekcijas radīto seku mazināšanas darbos. Probācijas klienti veica dažādus palīgdarbus: palātu kārtošana, inventāra pārvietošana, pacientu pārvietošana starp medicīnas iestādes stacionāriem, pacientu nogādāšana mājās, medicīnas transporta uzkopšana.

Piespiedu darbs un autosports

2020. gadā Dienests uzsāka aktīvu sadarbību ar Latvijas Autobiļu federāciju piespiedu darba jomā. Probācijas klienti veica darbus, kas saistīti ar kārtības nodrošināšanu minirallija "Ropaži" sacensībās (12 probācijas klienti) un Latvijas Kausa autosprinta "RX CHALLENGE BIRZGALE" sacensībās (10 probācijas klienti).

Nepilngadīgās personas kriminālsoda – piespiedu darbs – jomā

2020. gadā kopumā piespiedu darba izpilde tika organizēta 278 nepilngadīgajiem probācijas klientiem.

Nepilngadīgie probācijas klienti, kuriem tika organizēta piespiedu darba izpilde 2020. gadā, visbiežāk bija sodīti par:

- svešas kustamas mantas slepenu vai atklātu nolaušanu (Krimināllikuma 175. pants);
- zādzību, krāpšanu un piesavināšanos nelielā apmērā (Krimināllikuma 180. pants);
- mantas tīša iznīcināšana, bojāšana (Krimināllikuma 185. pants);
- transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē (Krimināllikuma 262. pants, 262. pirmā daļa);

¹ Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumi Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu” (stājas spēkā 01.01.2016.) Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278067-noteikumi-par-minimalas-menesa-darba-algas-apmeru-normala-darba-laika-ietvaros-un-minimalas-stundas-tarifa-likmes-aprekinasanu>; <https://www.lm.gov.lv/lv/minimala-darba-alga>

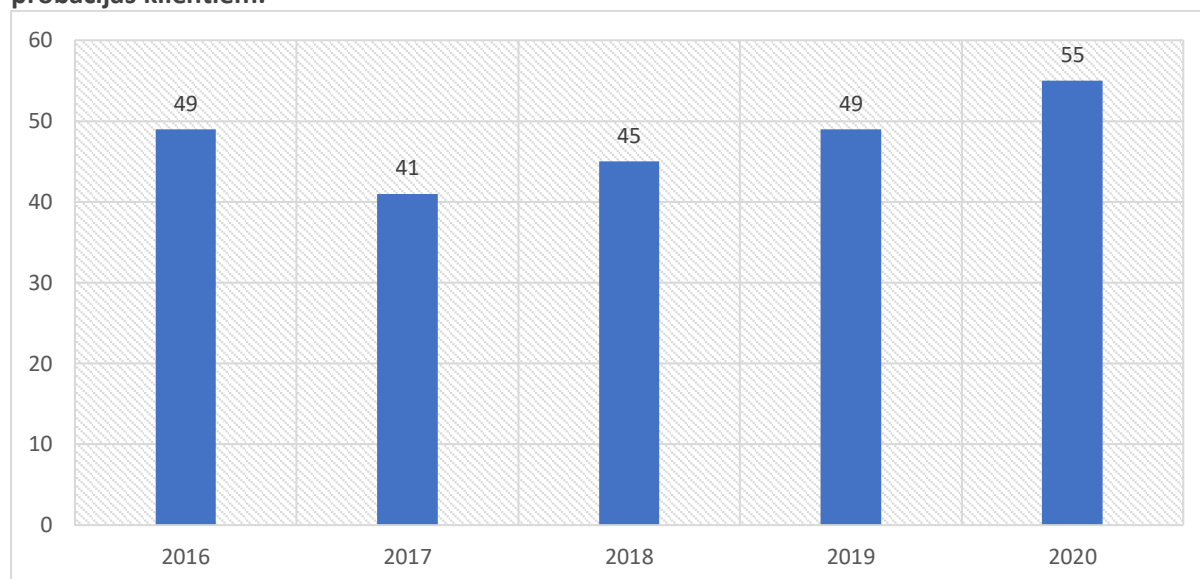
- narkotisko un psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu un pārsūtīšanu un par nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem (Krimināllikuma 253. pants un 253.² pants).

Audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – sabiedriskais darbs

Līdzīgi kā kriminālsoda – piespiedu darbs izpildes organizēšanu, audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildes organizēšanu, Dienests uzsāka 2005. gadā. Sabiedriskais darbs ir viens no likumā “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” paredzētajiem audzinoša rakstura piespiedu līdzekļiem, kuru var piemērot bērniem vecumā no 11 līdz 18 gadiem, ja bērns ir izdarījis tādu nodarījumu, par kuru likumā paredzēta kriminālatbildība.

Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – saturs ir līdzīgs kriminālsodam – piespiedu darbs, jo arī šajā gadījumā bērns bez atlīdzības no mācībām un darba brīvajā laikā veic sabiedrībai derīgu darbu. Ņemot vērā, ka audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi - sabiedriskais darbs – var piemērot bērniem vecumā no 11 līdz 18 gadiem, tad uz šo kategoriju attiecas virkne prasību, kas saistītas ar nodarbināšanas ierobežojumiem darba drošības un aizsardzības jomā. Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi valstij paredz iespēju alternatīvā veidā (ārpus krimināltiesību sistēmas) reaģēt uz bērnu likumpārkāpumiem. Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu mērķis ir orientēt bērnu uz sabiedrības interesēm atbilstošām vērtībām, palīdzot viņam atturēties no pretlikumīgām darbībām, kā arī integrēt sabiedrībā bērnu ar sociālās uzvedības novirzēm.²

2020. gadā audzinošā rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs - izpilde tika organizēta 55 probācijas klientiem.

Probācijas klientu skaits sabiedriskā darba jomā

2020. gadā Dienests visbiežāk saņēma nolēmumus par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – piemērošanu par Krimināllikuma 175. (par svešas kustamas mantas slepenu vai atklātu nolaupišanu), 180. (par zādzību, krāpšanu un piesavināšanos nelielā apmērā) un 185. (par mantas tīša iznīcināšana, bojāšana) pantu.

Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs izpildes laikā, probācijas klientiem ir iespēja apgūt un pielietot sociālās prasmes, kā arī veidot izpratni par noderīgu laika pavadīšanu.

² Pētījums “Atjaunojošā justīcija nepilngadīgo noziedzības kontekstā: Baltijas valstis Eiropas dimensijā” Dr.iur.A.Judins 70.lpp., likuma “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” 1.panta otrā daļa

Sabiedriskais darbs – ieskats pieredzē

- 2020. gadā, kādā biedrībā, probācijas klienti sakopa telpas, pagalmu un veica palīgdarbus virtuvē. Strādājot biedrībā, probācijas klientiem bija iespēja piedalīties biedrības rīkotajās aktivitātēs, kas bija vērstas uz atbalsta sniegšanu trūcīgām un sociāli maz aizsargātām personām.
- Kādā pagastā, pēc darbu paveikšanas, probācijas klienti aktīvi iesaistījās brīvprātīgajā darbā, kas bija saistīts ar novada tehnikas ceļa izveidi (vecās tehnikas apskates objekts - traktori, kuļmašīnas, meliorācijas tehnika).
- Kāds probācijas klients tika nodarbināts dzīvnieku patversmē, kur kopa un baroja dzīvniekus, apguva jaunas zināšanas par dzīvnieku labturību.
- Kādai probācijas klientei, kurai bija dažus mēnešus vecs bērns, tika dota iespēja sabiedrisko darbu veikt biedrībā, kuras darbinieces, strādājot kopā ar probācijas klienti, dalījās ar viņu savā pieredzē, mudināja viņu veltīt laiku bērnam, skaidroja, ko nozīmē rūpēties par savu bērnu.

2020. gada laikā probācijas klienti, kuriem tika piemērots audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – sabiedriskais darbs, nostrādāja 519 stundas.

Darba devēji piespiedu darba un audzinošā rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs - izpildē No 8054 probācijas klientiem, kuriem 2020. gadā tika organizēta piespiedu darba izpilde, 2115 tika nodarbināti atbilstoši profesijai, prasmēm un iemaņām. Probācijas klientu nodarbināšana atbilstoši viņu kvalifikācijai vai iemaņām sabiedrībai sniedz lielāku ieguvumu.

Dienests ir noslēdzis 1173 līgumus ar sadarbības partneriem par probācijas klientu nodarbināšanu piespiedu un sabiedriskajā darbā. Ņemot vērā to, ka būtiska loma sabiedrībā izciešamo sodu un audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa izpildē ir sabiedrības iesaistīšanai, Dienests ir veicinājis nevalstisko organizāciju un reliģisko organizāciju piesaisti probācijas klientu nodarbināšanai piespiedu darbā un sabiedriskajā darbā. 2020. gadā ir noslēgti 11 līgumi ar valsts un pašvaldību iestādēm, 15 - ar nevalstiskajām organizācijām un 4 - ar reliģiskajām organizācijām par probācijas klientu nodarbināšanu. Sadarbības partneru loka paplašināšanās ir apliecinājums tam, ka tiek veicināta sabiedrības iesaiste darbā ar personām, kas pārkāpušas likumu.

IZVĒRTĒŠANAS ZIŅOJUMU SASTĀDĪŠANA

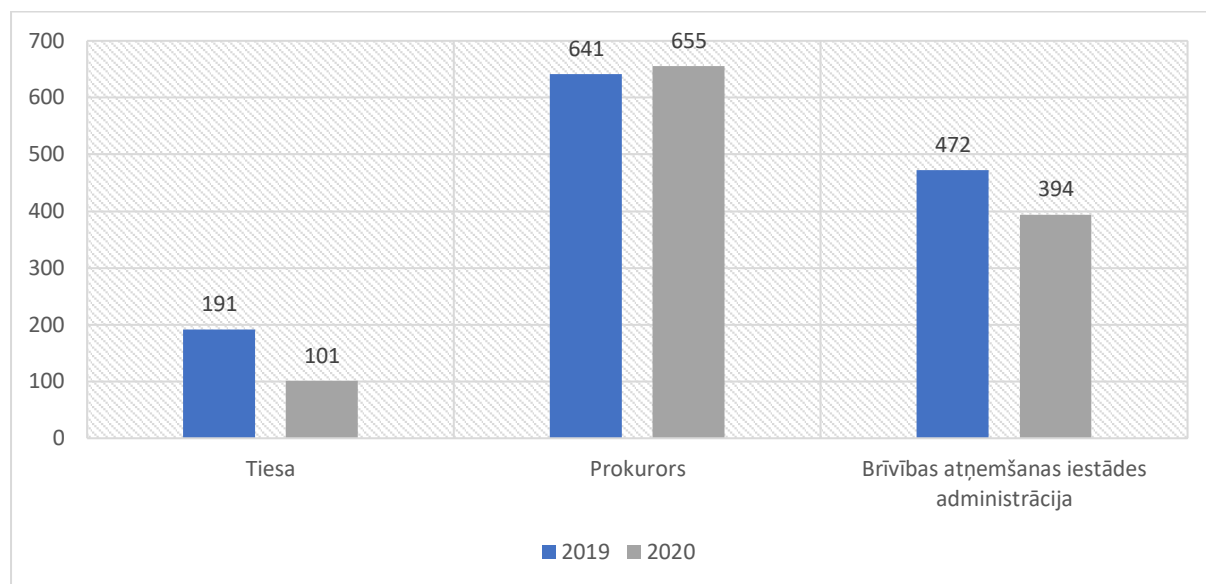
Izvērtēšanas ziņojumu Dienests sagatavo pēc tiesas vai prokurora pieprasījuma par apsūdzēto kriminālprocesā vai pēc brīvības atņemšanas iestādes administrācijas pieprasījuma par notiesāto, kurš pretendē uz nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda izciešanas. Izvērtēšanas ziņojuma mērķis ir sniegt vispusīgu, objektīvu un ar faktiem pamatotu informāciju par probācijas klientu, uz kuru balstoties tiks izlemts jautājums par probācijas klientam nosakāmo sodu vai par probācijas klienta nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda izciešanas.

Izvērtēšanas ziņojums ir būtisks informācijas avots ne tikai prokuroram un tiesai, bet arī sodu izpildes institūcijām (Dienestam, brīvības atņemšanas iestādēm), jo, uzsākot soda izpildi, ir pieejama nozīmīga un plaša informācija, kas ļauj nekavējoties nodrošināt efektīvu darbu ar notiesāto – noteikt pienākumus vai uzsākt īstenot resocializācijas pasākumus.

Izvērtēšanas ziņojums ir būtisks līdzeklis arī cietušā interešu ievērošanā. Izvērtējot Dienesta rīcībā esošo informāciju un uzklusot cietušā viedokli, notiesātajam iespējams noteikt pienākumus, kuri vērsti uz cietušā interešu ievērošanu un aizsardzību.

2020. gadā Dienestam kopumā tika pieprasīti 1150 izvērtēšanas ziņojumi. 394 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumi saņemti no brīvības atņemšanas iestādēm par notiesātajiem, kuri pretendē uz nosacītu

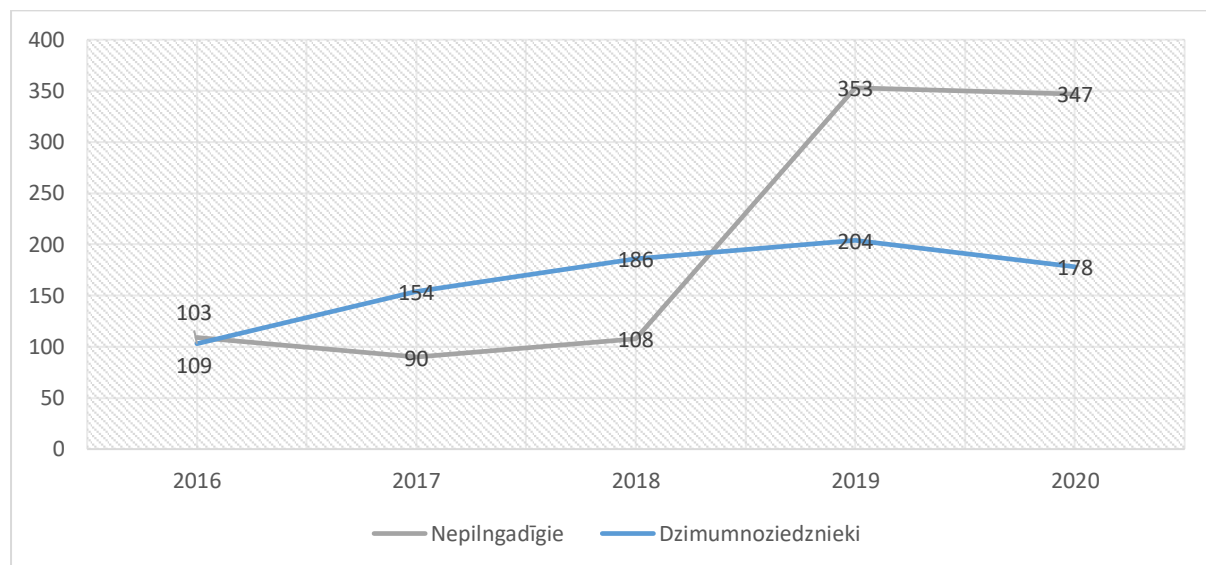
pirmstermiņa atbrīvošanu no soda izciešanas, tostarp ar elektroniskās uzraudzības noteikšanu, 655 – pēc prokurora pieprasījuma un 101 – pēc tiesas pieprasījuma par apsūdzētajiem.

Izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits pēc pieprasītāja

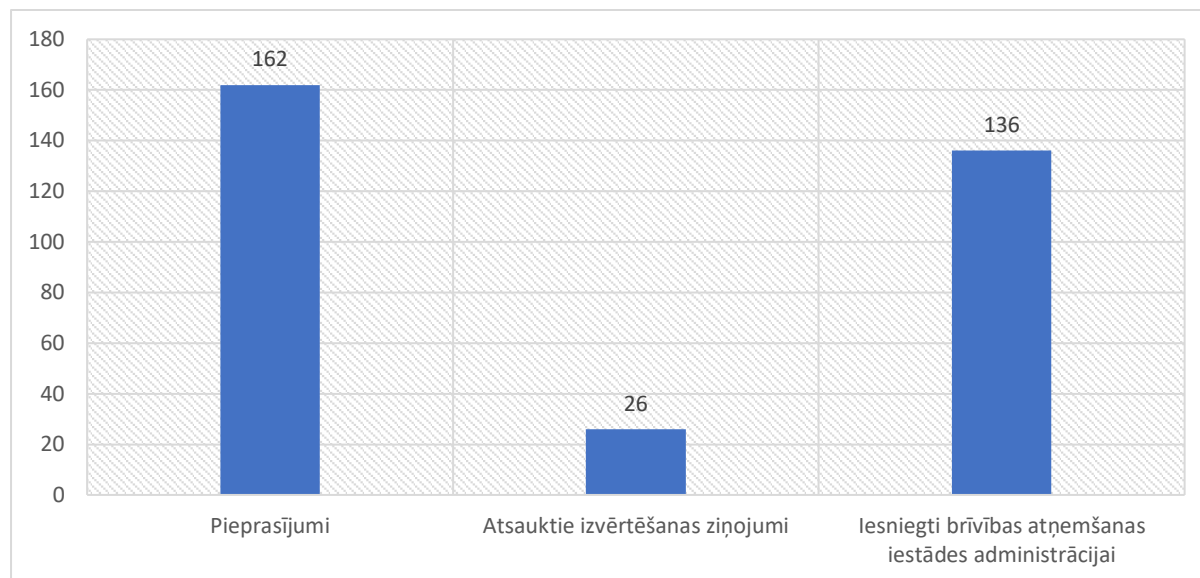
Izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits, salīdzinot ar 2019. gadu, ir būtiski samazinājies. Tiesas pieprasīto izvērtēšanas ziņojumu apjoms samazinājies par 47%, savukārt no brīvības atņemšanas iestādēm pieprasīto izvērtēšanas ziņojumu apjoms - par 17%. No prokurora saņemto izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits saglabājies iepriekšējā līmenī (pieaugums par 2%), kas skaidrojams ar to, ka prokuroram, kā procesa virzītājam, ir noteikts pienākums pieprasīt izvērtēšanas ziņojumu, ja tiek apsūdzēta persona, kura veikusi noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību vai nepilngadīgais.

2020. gadā tiesas pieprasīto izvērtēšanas ziņojumu skaits samazinājās. To ietekmēja Covid-19 infekcijas izplatība Latvijā, valstī izsludinātā ārkārtējā situācija un ar to noteiktie ierobežojumi.

Saņemto izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits pēc tiesas un prokurora pieprasījuma par nepilngadīgajiem un dzimumnoziedzniekiem

2020. gadā Dienests saņēma 162 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumus no brīvības atņemšanas iestādēm par notiesātajiem, kuri pretendē uz nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu ar elektroniskās uzraudzības noteikšanu. No 162 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumiem 132 gadījumos izvērtēšanas ziņojumi tika sagatavoti (četri izvērtēšanas ziņojumi iesniegti 2021. gadā), savukārt 26 gadījumos pieprasījums par izvērtēšanas ziņojuma sagatavošanu tika atsaukts.

Pieprasīto izvērtēšanas ziņojumu, atsaukto izvērtēšanas ziņojumu un brīvības atņemšanas iestādēm iesniegto izvērtēšanas ziņojumu par notiesātajiem, kuri pretendē uz nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību, skaita dinamika 2020. gadā

No brīvības atņemšanas iestādēm iesniegtajiem 136 izvērtēšanas ziņojumiem 2020. gadā, Dienests atbalstīja elektroniskās uzraudzības noteikšanu 95 notiesātajiem.

Neatbalstīšanas iemesli 37 gadījumos bija šādi:

- 2 notiesātie neatbilda nosacītas pirmstermiņa atbrīvošanas no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību tehniskajiem kritērijiem (nepiemērotas dzīvesvietas izvēle);
- 33 notiesātie netika atbalstīti nosacītai pirmstermiņa atbrīvošanai no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību personības kritēriju dēļ;
- 6 – netika atbalstīti gan tehnisko, gan personības kritēriju neatbilstības dēļ.

UZRAUDZĪBA

Dienests uzrauga nosacīti no kriminālatbildības atbrīvotas, nosacīti notiesātas, nosacīti pirmstermiņa no brīvības atņemšanas soda izciešanas atbrīvotas personas un personas, kurām ir piemērots papildsods - probācijas uzraudzība.

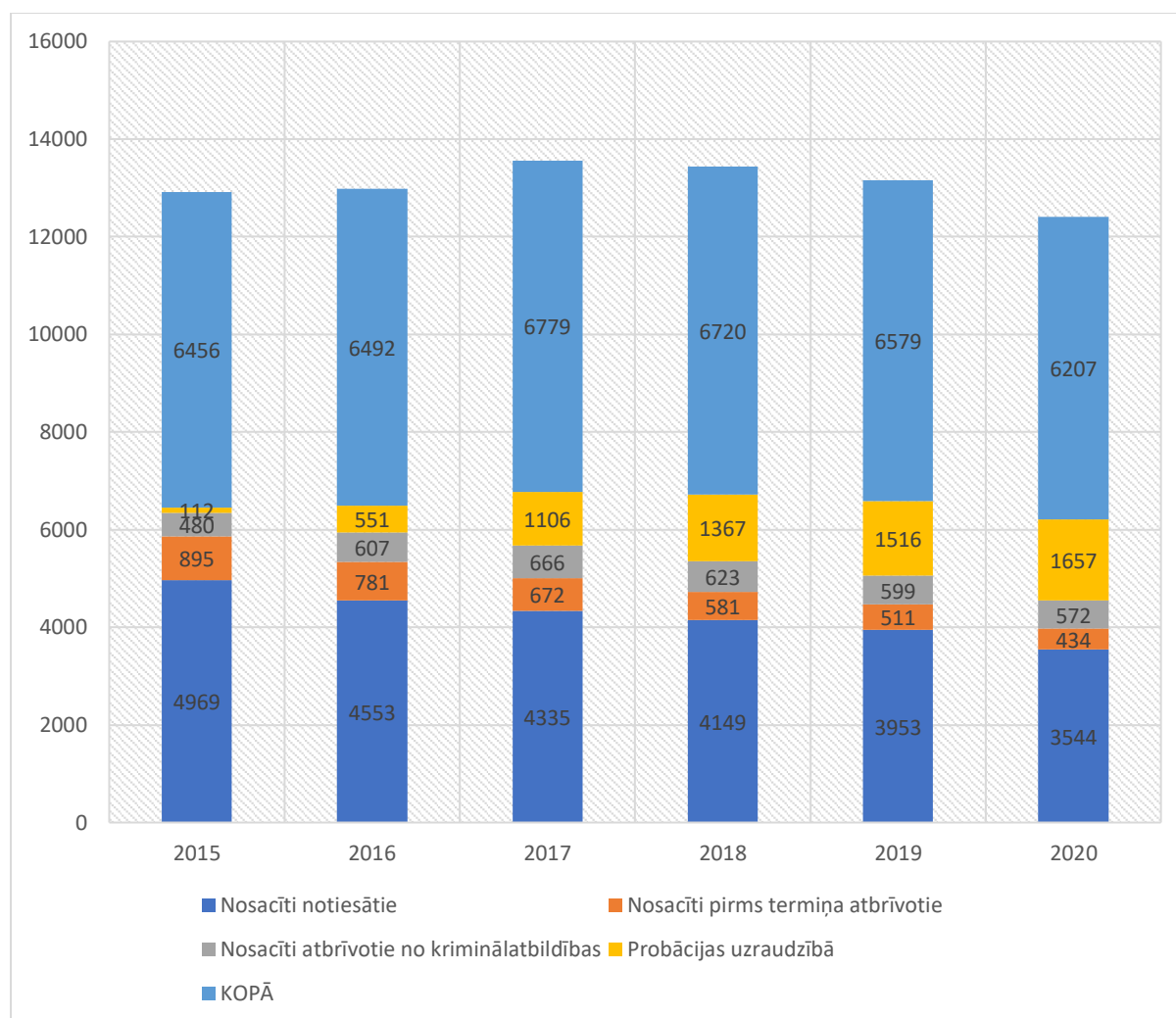
Probācijas klienta uzraudzība ir virzīta uz Krimināllikumā definēto soda mērķu sasniegšanu - aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas ievērotu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Uzraudzības mērķi sasniedz, motivējot probācijas klientu ievērot vispārpieņemtās sociālās, morāles un tiesību normas, sniedzot atbalstu kriminogēna rakstura problēmu risināšanā un kontrolējot kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzēto, prokurora uzlikto vai Dienesta noteikto pienākumu izpildi.

Efektīva sodu izpildes sistēma būtiski palielina iespējas novērst noziedzīgu nodarījumu recidīvu, jo sniedz iespēju prokurora vai tiesas noteiktajā uzraudzības perioda laikā veikt notiesātās personas

sociālās uzvedības korekciju. Šajā procesā svarīga ir individuāla pieeja katram probācijas klientam un atbilstoša soda izpildes procesa plānošana. Plānojot un nodrošinot uzraudzības procesu, Dienests ņem vērā uzraudzības perioda ilgumu, Dienesta noteiktos pienākumus, prokurora uzliktos pienākumus, cietušā intereses, probācijas klienta recidīva riska un kriminogēno vajadzību (kriminogēna rakstura problēmu) novērtējumu un kopā ar probācijas klientu sagatavo individuālu uzraudzības plānu.

Recidīva riska un kriminogēno vajadzību novērtēšana ir svarīgs instruments Dienesta darbā ar probācijas klientiem, jo ļauj prognozēt atkārtota noziedzīga nodarījuma izdarīšanas varbūtību un tā novēršanas nolūkā izvēlēties tādu intervences (iejaukšanās probācijas klienta dzīvē) veidu un intensitātes līmeni, kas efektīvi ietekmētu probācijas klienta uzvedību nākotnē. Atbilstoši riska un vajadzību novērtējumam, probācijas klienti tiek iedalīti piecos riska līmeņos: ļoti zems, zems, vidējs, augsts un ļoti augsts. Jo augstāks ir recidīva riska līmenis, jo augstāka ir uzraudzības intensitāte (regulāras un motivējošas sarunas ar probācijas klientu, kas vērstas uz izmaiņām viņa uzvedībā, tiek noteikti specifiski pienākumi, piemēram, piedalīšanās atbilstošā probācijas programmā vai speciālista apmeklējums, dzīvesvietas sadzīves apstākļu izvērtēšana, dažādas pārbaudes, piemēram, pārbaude vai probācijas klients apmeklē darbu (sazināšanās ar darba devēju) vai izglītības iestādi (ja probācijas klients ir nepilngadīga persona) u.c. Probācijas klienta recidīva riska un kriminogēno vajadzību novērtējums uzraudzības laikā regulāri tiek pārvērtēts, tādējādi nodrošinot darba fokusēšanu uz attiecīgajā periodā aktuālajām problēmām.

2020. gadā Dienests uzraudzības jomā strādāja ar 6207 noteisātajiem.

Probācijas klientu, ar kuriem Dienests strādāja uzraudzības jomā, skaita dinamika

Probācijas klientu, kuriem piemērots papildsods - probācijas uzraudzība - skaita pieauguma tendence skaidrojama ar izmaiņām normatīvajā regulējumā. 2011. gada 8. jūlijā Saeimā tika pieņemti grozījumi Krimināllikumā, kas paredzēja izslēgt papildsodu - policijas kontrole, aizstājot to ar probācijas uzraudzību. Pārejas noteikumu 14. punkts paredzēja, ka ar 2011. gada 1. oktobri papildsodu - probācijas uzraudzība - sāka piemērot personām, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 159., 160., 161., 162., 162.1, 164., 165. un 166. panta, bet ar 2015. gada 1. janvāri - personām, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu pēc citiem Krimināllikuma Sevišķās daļas pantiem.

2020.gadā, vienas dienas ietvaros (31. decembris) Dienests uzraudzību nodrošināja 3360 probācijas klientiem.

2016. gads	2017.gads	2018.gads	2019.gads	2020.gads
3667	3757	3743	3682	3360

Probācijas klientu skaita dinamika vienā dienā uz katru gada 31. decembri

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi probācijas klientiem

2018. gada 2. februārī stājās spēkā 2018. gada 30. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.63 "Noteikumi par probācijas klientam sniegto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu līdzfinansēšanas kārtību un apmēru" (izdoti saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 10.¹panta otro daļu), kas nosaka kārtību, kādā Dienests līdzfinansē probācijas klientiem uzraudzības ietvaros paredzētos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un līdzfinansējuma apmēru. Dienests, noslēdzot līgumu ar sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzēju, 70% apmērā (ne vairāk kā 15 EUR dienā) līdzfinansē pakalpojumus, kas ir saistīti ar probācijas klienta uzturēšanos sociālās rehabilitācijas institūcijā un sociālās rehabilitācijas pasākumu nodrošināšanā. Primāri iespēja saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus tiek piedāvāta probācijas klientiem, kuri tiek atbrīvoti no brīvības atņemšanas iestādes un kuriem ir nepieciešama izmitināšana. 2020. gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tika līdzfinansēti 26 probācijas klientiem.

Probācijas programmu īstenošana

Viens no instrumentiem darbā ar probācijas klientiem ir probācijas programmas. Probācijas programmu īstenošana ir viens no efektīvākajiem uzraudzības elementiem, kā konstruktīvi un strukturēti strādāt ar probācijas klientu domāšanas, attieksmes un uzvedības maiņu. Ar probācijas programmu palīdzību probācijas klientiem tiek sniegta iespēja analizēt dzīves situācijas, to cēloņu un seku sakarības un mazināt domāšanas kļūdas, riskus un veicināt atbildības uzņemšanos, kā arī stiprināt probācijas klienta resursus. Tāpat probācijas programmas sniedz iespēju probācijas klientiem pēc ilgstošas atrašanās ieslodzījuma vietā pilnveidot prasmes, kas nepieciešamas ikdienas sadzīves jautājumu risināšanā, lai mazinātu sociālās atstumtības risku.

Nodrošinot probācijas klientu uzraudzību, Dienests īsteno deviņas probācijas programmas.

Sociālās uzvedības korekcijas programmas:

- Cieņpilnu attiecību veidošana;
- Vielu lietošanas menedžments;
- Emociju menedžments;
- Motivācija izmaiņām;
- Temzas ielejas dzimumnoziedznieku grupu darba programma (darbam sabiedrībā);
- Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai (darbam ieslodzījuma vietā);
- Uzmanību! Gatavību! Starts!

Sociālās rehabilitācijas programmas:

- Dzīves skola 2;
- Vienkārši par sarežģīto.

2020. gadā dalība probācijas programmās Dienestā un ieslodzījuma vietās probācijas programmā "Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai" un sociālās uzvedības korekcijas programmā "Kā mācīt jauniešiem domāt un rīkoties atbildīgi, izmantojot vienaudžu palīdzības metodi (EQUIP)" tika nodrošināta 336 probācijas klientiem un notiesātajiem, kuri izcieš sodu brīvības atņemšanas iestādēs. No 336 probācijas klientiem un notiesātajiem, kuri sodu izcieš brīvības atņemšanas iestādēs, darbs tika veikts ar 44 sievietēm un 292 vīriešiem.

Visu probācijas programmu īstenošana laikā, no 2020. gada marta līdz 2020. gada jūnijam un no 2020. gada novembra līdz gada beigām, tika apturēta saistībā ar valstī noteiktajiem Covid-19 izplatības ierobežojumiem.

2020. gadā visvairāk probācijas klientu tika iesaistīti šādās probācijas programmās:

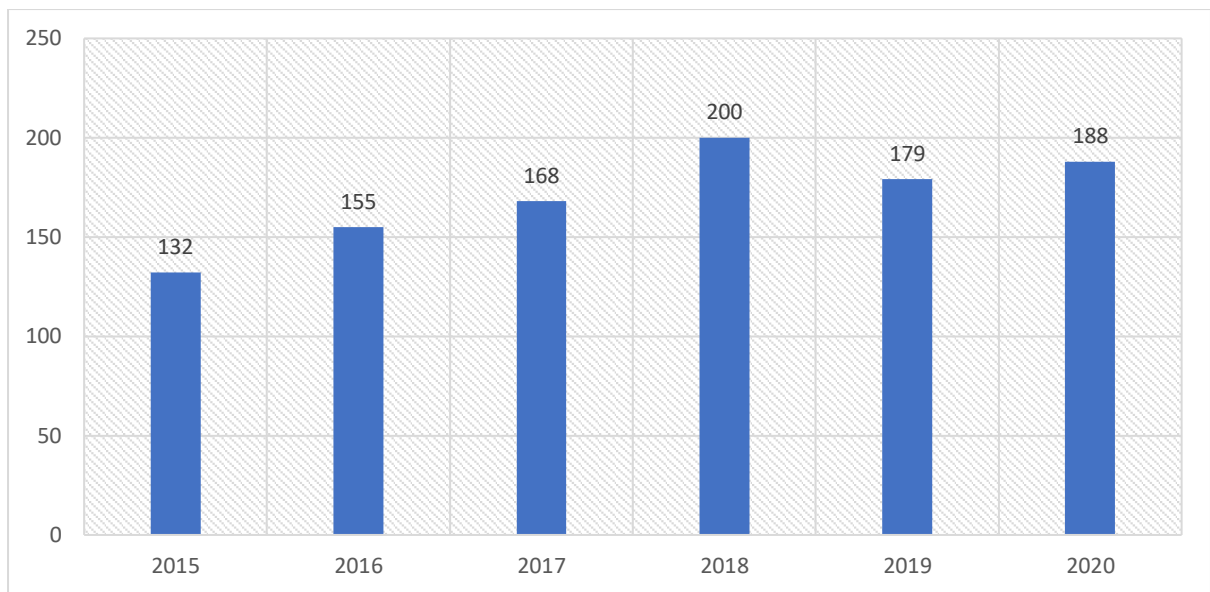
- "Motivācija izmaiņām" - 101 probācijas klients. Dalība šajā probācijas programmā ļauj mazināt negatīvismu un sociālo atstumtību, attīstīt sociālās prasmes, izzināt sevi un apgūt sociālās uzvedības modeļus, sekmēt spēju uzņemties atbildību, veicināt motivāciju izvirzīt sociāli atbalstāmus mērķus;
- "Emociju menedžments" - 47 probācijas klienti. Dalība šajā probācijas programmā ļauj noteikt spontānas vardarbīgas uzvedības priekšnosacījumus, riska faktorus, ierosinātājus un augsta riska situācijas, vardarbīgas uzvedības ietekmi uz sevi un citiem, mainīt domāšanas veidu, veicināt paškontroles prasmes, izveidot un pielietot nevardarbīgas uzvedības plānu;
- "Dzīves skola 2" - 36 probācijas klienti. Šī probācijas programma vērsta uz sociālās atstumtības risku mazināšanu pēc ilgstošas atrašanās brīvības atņemšanas iestādē un pamatprasmju attīstīšanai, lai veiksmīgāk iekļautos sabiedrībā.

Jauniešu un nepilngadīgo personu uzraudzība

Jaunieša vecumposms mēdz būt sarežģīts laiks viņam pašam, viņa ģimenei un reizēm arī sabiedrībai. Tas ir laiks, kad veidojas personība, un tas notiek aktīvi pārbaudot, pētot, eksperimentējot ar apkārtējo vidi un cilvēkiem tajā. Delinkvence ir universāls attīstības fenomens, neatkarīgi no kultūrvides un laika, kurā jaunielis aug. Tas nozīmē, ka pārbaudīt robežas, pretoties pieņemtajiem noteikumiem un nepieņemt esošo kārtību ir atbilstoša uzvedība pusaudža un jaunieša vecumā. Pieaugušo uzdevums ir izglītēt jaunieši, palīdzēt viņam iepazīt savas un apkārtējo robežas, palīdzēt augot nenodarīt pāri sev un citiem. 2020. gadā Dienests kopumā uzraudzīja 1443 jauniešus, t.sk. 150 nepilngadīgos. Probācijas programmās tika iesaistīti 3 probācijas klienti - nepilngadīgie un 83 probācijas klienti – jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadiem.

Personu, kuras notiesātas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pret tikumību un dzimumneaizskaramību, uzraudzība

Viena no probācijas klientu kategorijām, kuru uzraudzību nodrošina Dienests, ir probācijas klienti, kuru aktuālā vai kāda no iepriekšējām sodāmībām ir saistīta ar dzimumnozieguma izdarīšanu. 2020. gadā Dienesta uzraudzībā atradās 188 šādi probācijas klienti, kas ir par 9 probācijas klientiem vairāk kā 2019.gadā. Darbā ar personām, kuras izdarījušas dzimumnoziegumu, Dienestā tiek īstenota probācijas programma "Temzas ielejas dzimumnoziedznieku grupas darba programma", kuras mērķis ir novērst recidīvu, mainīt indivīda uzvedību, mudināt domāt par notikumiem citādi, atzīt noziedzīgo nodarījumu, atpazīt upura ciešanas un attīstīt empātijas spējas un spējas veidot adekvātas partnerattiecības. 2020. gadā šajā probācijas programmā tika iesaistīti 10 probācijas klienti.

Probācijas klientu, kuru aktuālā vai kāda no iepriekšējām sodāmībām ir saistīta ar dzimumnozieguma izdarīšanu, skaita dinamika

Starpinstitūciju sadarbība

2015. gada 23. novembrī starp Dienestu, Ieslodzījuma vietu pārvaldi un Valsts policiju tika noslēgta starppresoru vienošanās "Par sadarbību atkārtotu noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību izdarīšanas novēršanai", lai veicinātu nepieciešamo informācijas apmaiņu, kopīgās iestāžu pārstāvju sanāksmēs noteiktu vajadzības un riskus, kuri jārisina notiesātās personas lietā, ar mērķi novērst jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Balstoties uz starppresoru vienošanos, visos gadījumos, kad persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību, tiek sasauktas starpinstitūciju sanāksmes, kuru ietvaros katra konkrētā situācija tiek skatīta vairākos griezumos: darbs ar likumpārkāpēju, esošie un potenciālie cietušie, iesaistīto institūciju loma un atbildība, sabiedrības līdzatbildība. Ikgadējās Dienesta, Ieslodzījuma vietu pārvaldes un Valsts policijas vadības sanāksmēs tiek izvērtēti sadarbības rezultāti, plānota rīcība kopējās sadarbības uzlabošanai. 2017. gadā iestāžu vadības sanāksmē tika pieņemts lēmums starpinstitūciju sadarbības metodi izmantot arī darbā ar personām, kuras izdarījušas citus noziedzīgus nodarījumus (vardarbīgus noziedzīgus nodarījumus, nepilngadīgo personu lietās u.c.).

2020. gadā apritēja pieci gadi kopš starpinstitūciju sadarbības uzsākšanas. Šo piecu gadu laikā sadarbība tikusi pilnveidota un praksē pierādījusi, ka to ir iespējams izmantot darbā arī ar citām notiesāto kategorijām, kas apdraud sabiedrības drošību. Piecu gadu laikā ir attīstīts arī darbs cietušo interešu aizsardzībai. Šajā laikā Dienests, Ieslodzījuma vietu pārvalde un Valsts policija kopumā organizējušas 1894 starpinstitūciju sanāksmes.

2020. gadā Dienests sasauca 152 starpinstitūciju sanāksmes par probācijas klientiem, kuri veikuši noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību un 226 starpinstitūciju sanāksmes par probācijas klientiem, kuri veikuši cita veida noziedzīgu nodarījumu. Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī, starpinstitūciju sanāksmes 2020. gadā notika, izmantojot attālinātās saziņas risinājumus.

Elektroniskā uzraudzība

Elektroniskā uzraudzība, saskaņā ar Krimināllikumā ietverto definīciju, ir intensīvas kontroles pasākumi, kurus nosaka tiesa uz laiku no viena mēneša līdz divpadsmit mēnešiem, lai ierobežotu

notiesātā brīvu pārvietošanos. Lai īstenotu elektronisko uzraudzību, pie notiesātā ķermeņa piestiprina elektronisku ierīci, kas ļauj kontrolēt viņa atrašanos noteiktā vietā un laikā.

2020. gadā elektronisko uzraudzību Dienests nodrošināja 92 probācijas klientiem.

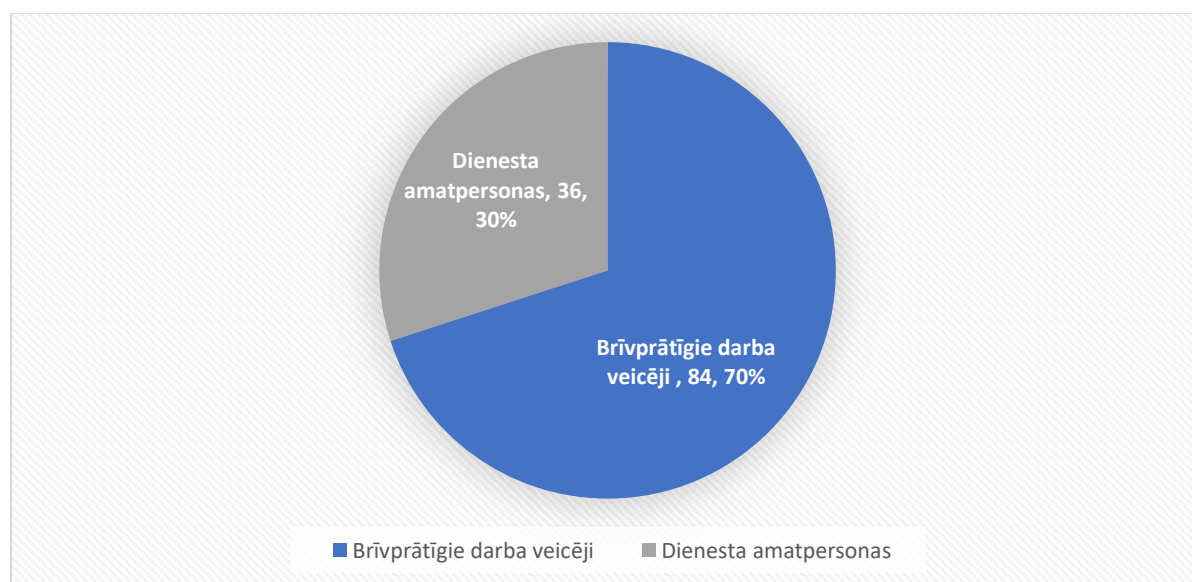
2020. gadā apritēja pieci gadi kopš Latvijā tika ieviesta elektroniskā uzraudzība. Šajā laikā elektroniskā uzraudzība īstenota 353 notiesātajam, no tiem 94,6% gadījumu pārbaudes laikā elektroniskā uzraudzība tika pabeigta veiksmīgi (Dienests nav vērsies tiesā ar lūgumu aizstāt neizciesto soda daļu). 80% probācijas klientu, kuri nosacīti atbrīvoti pirms termiņa no soda izciešanas ar elektronisko uzraudzību, ir nodibinājuši darba tiesiskās attiecības, uzsākot pelnīt sev un savām ģimenēm iztiku un maksājot nodokļus.

IZLĪGUMA PROCESA ORGANIZĒŠANA, VADĪŠANA UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Dienests 2020. gadā turpināja darbu pie izlīguma procesa organizēšanas un vadīšanas labās prakses attīstības, brīvprātīgā darba veicēju kopienas stiprināšanas un sadarbības veicināšanas ar nevalstisko sektoru.

Izlīguma process ir saruna, kurā brīvprātīgi piedalās cietušais un likumpārkāpējs un, kuru vada neitrāla persona - starpnieks, palīdzot iesaistītajām pusēm vienoties par savstarpēji pieņemamu un taisnīgu risinājumu.

Dienestā izlīguma procesu organizē un vada starpnieki - Dienesta amatpersonas un brīvprātīgā darba veicēji, kuri ir apmācīti un sertificēti izlīguma procesa organizēšanai un vadīšanai. 2020. gadā izlīguma procesa organizēšanu un vadīšanu nodrošināja starpnieki - 84 Dienesta amatpersonas un 36 sertificētie brīvprātīgā darba veicēji.

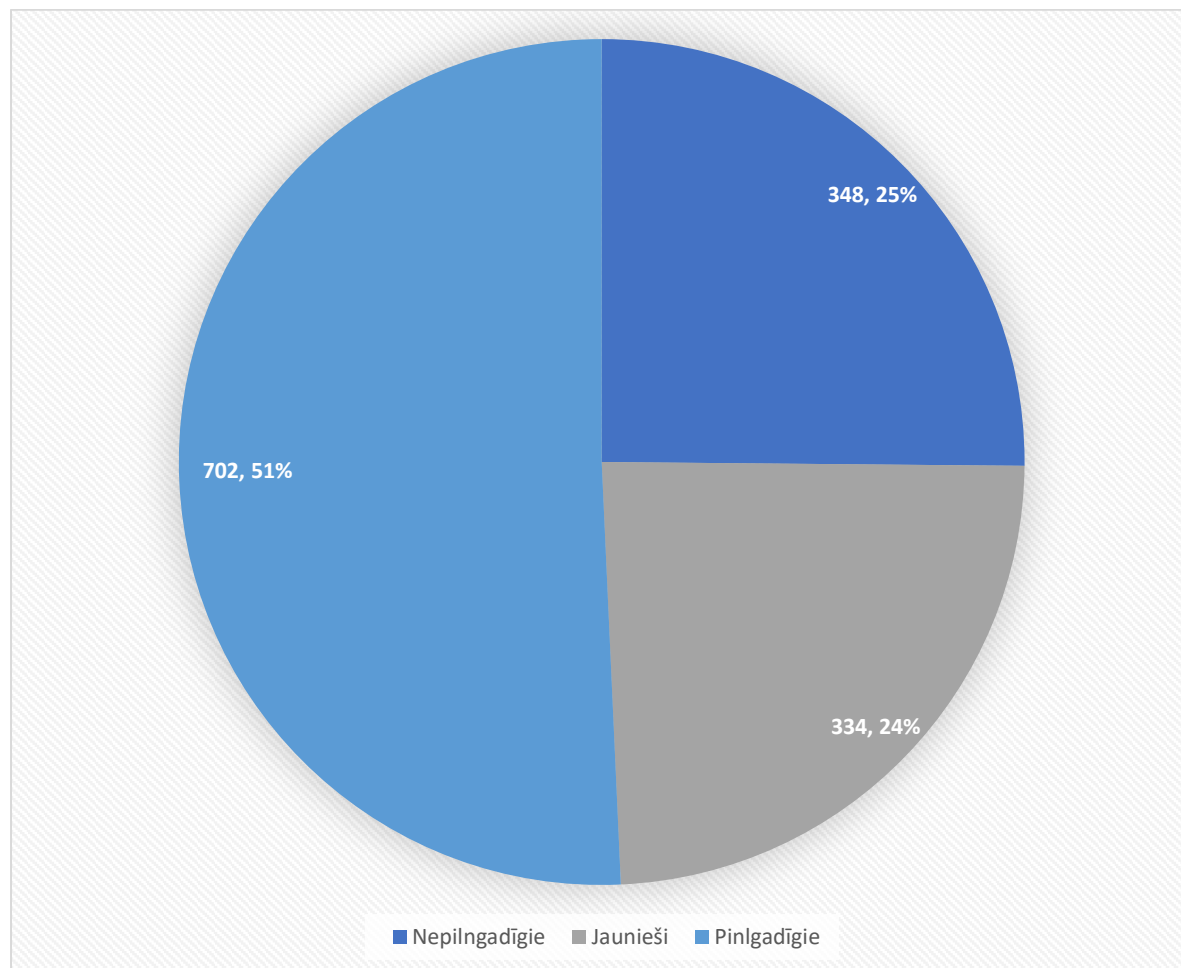

Izlīguma procesa starpnieki

2020. gadā izlīguma procesu organizēšanu ietekmēja valstī noteiktie Covid-19 infekcijas izplatības ierobežojumi - saziņai ar izlīguma procesā iesaistītajām pusēm tika plašāk pielietoti tiešsaistes saziņas risinājumi.

Laikā no 2005. gada, kad Dienestā tika uzsākta izlīguma procesa organizēšanas un vadīšanas prakse, līdz 2020. gadam tika organizēti un vadīti 13 745 izlīguma procesi.

2020. gadā tika organizēti un vadīti 1384 izlīguma procesi, tostarp 25% organizētajos un vadītajos izlīguma procesos piedalījās nepilngadīgie un jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadu vecumam – 24%, savukārt pilngadīgie – 51%.

Probācijas klientu sadalījums 2020. gadā izlīguma jomā

Kopējais ierosināto izlīguma procesu skaits 2020. gadā, salīdzinot ar 2019. gadā ierosinātajiem izlīguma procesiem, ir samazinājies par 17%. Samazinājums nav būtisks un iemesls tam varētu būt COVID - 19 pandēmija un ārkārtējās situācijas izsludināšana valstī un ar to saistītie ierobežojumi. 2020. gadā 14% no ierosinātajiem izlīguma procesiem organizēja un vadīja starpnieki – sertificētie brīvprātīgā darba veicēji.

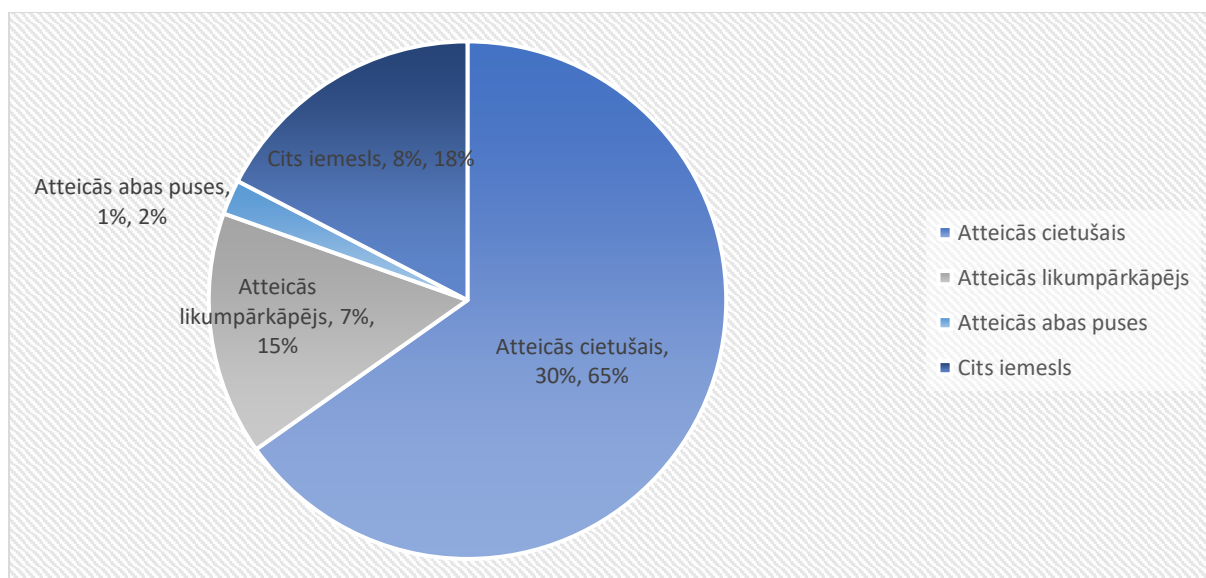
2020. gadā izlīguma procesa ierosinātāji lielākoties bija Valsts policija, taču salīdzinot ar 2019. gadu, izlīguma pieprasījumu skaits no Valsts policijas ir samazinājies par 12%, no prokuratūras - par 34%, un būtiski samazinājies iesniegto iesniegumu skaits no likumpārkāpējiem, t.i. par 20%.

Lielākā daļa izlīguma procesu tika organizēti par dažāda veida zādzībām, krāpšanām, piesavināšanos nelielā apmērā vai mantas bojāšanu.

Krimināllikuma pants	2019.g.	2020.g.	pret 2019.g.
Par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā (KL 180/1)	400	330	-18%
Par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu (KL185/1)	272	208	-24%
Par zādzību, ja tā izdarīta, iekļūstot dzīvoklī vai citā telpā, vai ja tā izdarīta no glabātavas vai transportlīdzekļa (KL 175/3)	249	151	-39%
Par viegla miesas bojājuma tīšu nodarīšanu (KL 130/2)	77	61	-21%
Par ceļu satiksmes noteikumu vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu (260/1, 260/1 (1))	105	140	33%
Par tāda miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas izraisījis ilgstošu veselības traucējumu vai vispārējo darbību ievērojamu paliekošu zaudēšanu mazāk nekā vienas trešdaļas apmērā (KL 126/1)	61	38	-38%
Par svešas kustamas mantas nolaupīšanu, ja tā saistīta ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu (laupīšana) (176/1)	21	11	-48%

Noziedzīgo nodarījumu veids pēc Krimināllikuma panta 2019. un 2020. gadā

Apkopojot organizēto un vadīto izlīguma procesu rezultātus par 2020. gadu, var konstatēt, ka 46% izlīguma procesa organizēšana tika izbeigta, jo 30% gadījumu no dalības izlīguma procesā atteicās cietušie, 7% - atteicās likumpārkāpēji, 1% - atteicās abas puses, 8% - bija citi iemesli. Savukārt 47% gadījumu iesaistītās puses piekrita dalībai izlīguma sēdē, no kuriem 32% gadījumos puses izlīga ar nosacījumiem, 11% - izlīga bez nosacījumiem, 4% - puses nespēja vienoties, bet 7% izlīguma procesi tiks turpināti 2021. gadā.

Izlīguma procesu organizēšanas un vadīšanas izbeigšanas iemesli

2020. gadā Dienestā darbojās 103 brīvprātīgā darba veicēji: 61 līdzgaitnieks, 6 - atbildīguma un atbalsta apļu brīvprātīgā darba veicēji un 36 starpnieki - sertificētie brīvprātīgā darba veicēji.

Dienestā vislielākā brīvprātīgā darba veicēju kopiena ir līdzgaitnieki. Līdzgaitniecība ir process, kurā brīvprātīgais sniedz atbalstu probācijas klientam, iedrošina probācijas klientu uzlabot sociālās prasmes un pieņemt atbildīgus lēmumus. 2020. gadā līdzgaitniecībā tika iesaistīti 49 probācijas klienti. Lai nodrošinātu līdzgaitniecības procesa nepārtrauktību, ievērojot valstī noteiktos Covid – 19 infekcijas izplatības ierobežošanas nosacījumus un rūpētos par līdzgaitnieku un aizbilstamo drošību, saziņa tika īstenota tiešsaistē. Līdzgaitnieki aizbilstamajiem visbiežāk sniedza atbalstu dažādu sociālo jautājumu risināšanā.

Dienestā tiek īstenota arī brīvprātīgā darba forma – Atbildīguma un atbalsta apļi, kas vērsta uz darbu ar probācijas klientu, kurš izdarījis noziegumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību, sniedzot tam nepieciešamo atbalstu, mazinot sociālās atstumtības izjūtu un palīdzot risināt situācijas, lai mazinātu riskus jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.

2020. gadā Dienests un biedrība "Bona fide Latvia" noslēdza sadarbības memorandu. Sadarbības mērķis ir stiprināt bijušo notiesāto, tostarp bijušo ieslodzīto spējas iekļauties sabiedrībā, veicinot viņu profesionālās un vispārējās iemaņas, organizēt pasākumus, kas vērsti uz bijušo notiesāto sociālā kapitāla attīstīšanu, veicinot valsts piedāvāto pakalpojumu pieejamību bijušajiem notiesātajiem.

DIENESTA KONSULTATĪVĀS PADOMES

Lai sekmētu institūciju optimālu sadarbību vienotas politikas īstenošanā probācijas jomā, Dienests saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 19. pantu sasauca un organizēja Dienesta Konsultatīvās padomes un Dienesta teritoriālo struktūrvienību konsultatīvo padomju sēdes. Saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 402 „Kārtība, kādā sasauca Valsts probācijas dienesta konsultatīvo padomju sēdes un organizē padomju darbu, kā arī pieaicina citu institūciju pārstāvjus”, konsultatīvo padomju sēdes sasauca ne retāk kā divas reizes gadā.

Dienesta Konsultatīvās padomes sastāvā ir:

- 1) Augstākās tiesas pārstāvis;
- 2) Ģenerālprokuratūras pārstāvis;
- 3) Tieslietu ministrijas pārstāvis;
- 4) Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis;
- 5) Dienesta pārstāvis;
- 6) Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvis;
- 7) Valsts policijas pārstāvis;
- 8) vismaz viena tā sociālo pakalpojumu sniedzēja pārstāvis, kas nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus probācijas klientiem.

2020. gadā Latvijā kopumā notika 23 Dienesta reģionālo teritoriālo struktūrvienību nodaļu līmeņa padomju sēdes. Saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību valstī bija pieņemts lēmums atcelt Dienesta un reģionālā līmeņa konsultatīvās padomes sēdes. Dienesta reģionālo teritoriālo struktūrvienību nodaļu līmeņa sanāksmēs diskutēja par aktualitātēm Dienesta darbā un sadarbības partneru pieteiktajiem jautājumiem.

DIENESTA VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI

2020. gadā tika plānoti un veikti divi pētījumi:

- “Dzimumnoziedznieku lietu vadība”;
- “Līdzšinējo pētījumu par VPD darbinieku apmierinātību ar darbu pārskats un tālāko pētījumu virzieni”.

Pētījums "Dzimumnoziedznieku lietu vadība"

Pētījuma mērķis ir raksturot un novērtēt dzimumnoziedznieku lietu vadību, un sagatavot priekšlikumus dzimumnoziedznieku lietu vadības prakses pilnveidošanai. Veicot dzimumnoziedznieku lietu vadības analīzi, tika izvērtēta:

- dzimumnoziedznieku risku un vajadzību novērtēšanas kvalitāte;
- mērķu izvirzīšana un to atbilstība probācijas klienta vajadzībām un riskam;
- kontroles pasākumu atbilstība;
- klientam sniegto atbalsta un palīdzības atbilstība probācijas klienta vajadzībām;
- pārmaiņu vadība un klientu lietu vadības procesa kvalitāte.

Lai sasniegtu pētījuma mērķi, tika veikta 20 probācijas klientu lietu vadības prakses padziļināta analīze. Pētījuma rezultāti raksturo probācijas klientu lietu vadības stiprās puses un izaicinājumus, kas saistīti ar risku un vajadzību novērtēšanu, uzraudzības plānošanu un kontroles un atbalsta pasākumu īstenošanu, uzraudzības procesa pabeigšanu. Pētījuma ziņojuma secinājumu un rekomendāciju sadaļā ir apkopota informācija par klienta lietu vadības stiprajām pusēm un sniegtas izpētē balstītas rekomendācijas uzraudzības prakses pilnveidošanai.

Pētījums "Līdzšinējo pētījumu par VPD darbinieku apmierinātību ar darbu pārskats un tālāko pētījumu virzieni"

Pētījuma mērķi:

- apzināt un analizēt iepriekš veikto pētījumu rezultātus par VPD darbinieku apmierinātību ar darbu, profesionālo noturību, iesaisti, lojalitāti, kā arī tos prognozējošajiem faktoriem,
- noteikt turpmākos pētījuma virzienus,
- sagatavot priekšlikumus cilvēkresursu vadības attīstīšanai dienestā. Pētījuma ietvaros tika veikta esošo pētījumu datu sekundārā analīze, aptverot gandrīz desmit gadu periodu (2011.gads - 2019.gads). Tika izvirzīti trīs pētījuma jautājumi:
- kuri VPD darbinieku apmierinātības ar darbu aspekti un to ietekmējošie faktori līdz šim pētīti visvairāk, kuri nav pētīti vai ir pētīti mazāk?;
- kādas problēmas un resursi ir identificējami iepriekš veiktajos pētījumos?;
- kādi ir tālākie nepieciešamie pētījumi un VPD cilvēkresursu vadības pilnveides virzieni?

Pētījumā datu analīzei tika izmantota kvalitatīvā pētījumu metode – ietvara metode. Izpēte atklāja līdz šim identificētas nozīmīgākās pētījumu rezultātos aprakstītās tēmas, resursus un problēmas VPD darbinieku apmierinātības ar darbu 3 līmeņu faktoros: indivīda, darba kā tāda un organizācijas līmenī. Pētījuma noslēgumā sniegti priekšlikumi tālāku pētījumu tēmām un cilvēkresursu vadībai VPD.

Pētījuma rezultāti pieejami: <https://www.vpd.gov.lv/lv/petijumi>

Līdztekus īstentajiem pētījumiem, 2020. gadā:

- Dienesta pētnieki sniedza informāciju Eiropas Padomes Eiropas Komitejas par noziedzības problēmām (European Committee on Crime Problems) un Padomes par penoloģisko sadarbību (Council for Penological Co-operation) sagatavotajai anketai – SPACE II par Dienesta kompetences jautājumiem. Tika aizpildīta gan ikgadējā SPACE II

anketa, gan sagatavoti papildus statistikas dati par probācijas klientiem un darbiniekiem, kas inficējušies ar COVID-19.

- Dienesta pētnieki sagatavoja informāciju Latvijas Republikas Satversmes tiesai. Atbildot uz Satversmes tiesas pieprasījumu, tika apkopota un analizēta informācija par sodāmību saistību ar atkārtota noziedzīga nodarījuma izdarīšanas risku, ierobežojumu, kas attiecas uz nodarbošanās un darbavietas izvēli, pamatotību. Analizēti tika gan Dienesta recidīva pētījumos apkopotie dati, gan citās valstīs veiktie pētījumi un to rezultāti.
- Dienesta pētnieki līdzdarbojas arī citos pētījumos, piedaloties pētniecības aktivitātēs, kas vērstas uz dienesta darba pilnveidošanu. 2020. gadā tika turpināta sadarbība ar Eiropas Sociālā fonda projekta "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana" pētniekiem, īstenojot pētījumu par probācijas klientu dinamiskā riska novērtēšanas instrumenta validitāti, sniedzot atbalstu pētniekiem, kas izstrādā jaunu novērtēšanas instrumentu darbam ar bērniem un jauniešiem.

Vairāk informācijas par Dienesta īstenotajiem pētījumiem www.vpd.gov.lv/petijumi

DIENESTA ĪSTENOTIE PROJEKTI

Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekts "Probācijas klientu uzskaites sistēmas pilnveidošana"

2019. gadā Dienests turpināja īstenot Eiropas Reģionālās attīstības fonda Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" projektu Nr. 2.2.1.1/17/l/011 "Probācijas klientu uzskaites sistēmas pilnveidošana". Projekta mērķis ir nodrošināt probācijas klientu uzskaites sistēmas (PLUS) darbību E-lietas programmas kontekstā, attiecībā uz Dienesta iesaisti kriminālprocesa virzībā un soda izpildē, samazinot dokumentu plūsmas laiku un uzlabojot Dienesta efektivitāti ar elektronisko risinājumu palīdzību.

Projektā plānotās darbības:

- PLUS pilnveidojumu izstrādes tehniskās specifikācijas sagatavošana un izstrādes iepirkuma organizēšana;
- PLUS programmatūras pilnveidojumu izstrāde un integrācija ar E-lietas platformu;
- PLUS pilnveidojumu izstrādes kvalitātes kontrole;
- Izstrādātās programmatūras drošības un veiktspējas audits;
- Dienesta darbinieku kā PLUS lietotāju apmācības;
- projekta informatīvie un publicitātes pasākumi par projekta īstenošanu un projekta vadības un projekta īstenošanas nodrošināšana.

Projekta plānotie rezultāti: izstrādāti un produkcijas vidē ieviesti PLUS pilnveidojumi, produkcijas vidē ieviesta PLUS integrācija ar E-lietas koplietošanas komponentēm, izstrādātas un produkcijas vidē ieviestas datu apmaiņas saskarnes ar sadarbības partneru IS, PLUS pilnveidojumu kvalitātes kontroles novērtējums, sistēmas lietotāji apmācīti darbam ar PLUS pilnveidojumiem. Projekta sadarbības partneri: Tiesu administrācija, LR Tieslietu ministrijas Ieslodzījuma vietu pārvalde, LR Prokuratūra, LR Izglītības un zinātnes ministrija, LR Labklājības ministrijas Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija, Rīgas pilsētas pašvaldība.

Projekta sadarbības iestāde: Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.

Kopējais projekta finansējums ir 423 000,00 EUR, tai skaitā 359 550,00 EUR Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums un 63 450,00 EUR valsts budžeta finansējums.

Projekta kopējais ilgums ir 33 mēneši, un to pabeigt plānots 2021. gada janvārī.

Plašāka informācija par Dienesta īstenotajiem projektiem www.vpd.gov.lv

DIENESTA PERSONĀLS

2020. gada 31. decembrī dienestā ir spēkā tiesiskās (darba un civildienesta) attiecības ar 415 nodarbinātajiem.

Personāla iedalījums pēc dzimuma	Skaits
Vīrieši	65
Sievietes	350

Vecuma grupa (uz 31.12.2020.)	Kopā
Līdz 29 gadiem	43
30-39 gadi	125
40-49 gadi	124
50-59 gadi	88
60 un vairāk gadi	35

Dienests lielākos cilvēkresursus novirza dienesta funkciju izpildei, administratīvās funkcijas tiek vadītas centralizēti, neveidojot lielu administratīvo aparātu – lielākie dienesta resursi tiek veltīti dienesta pamatmērķu sasniegšanai (amata grupa – politikas ieviesēji).

Personāla iedalījums pēc amata grupām	Skaits
Augstākā līmeņa vadītāji	3
Vidējā līmeņa vadītāji	12
Zemākā līmeņa vadītāji	48
Politikas ieviesēji	300
Atbalsta funkciju veicēji	52

Izvērtējot nodarbināto personāla informāciju, tiek iegūts šāds dienesta nodarbinātā profils:

Rādītājs	2017.gads	2018.gads	2019.gads	2020.gads
Dzimums	Sieviete	Sieviete	Sieviete	Sieviete
Vecums	42	43	44	47
Amata grupa	Politikas ieviesēji	Politikas ieviesēji	Politikas ieviesēji	Politikas ieviesēji
Darba stāžs Dienestā	7 gadi	7,6 gadi	8 gadi	8,7 gadi

Izglītības līmenis	Skaitis
Nodarbinātie ar vidējo izglītību:	10
Nodarbinātie ar augstāko izglītību:	405
t.sk. pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītība:	8
t.sk. akadēmiskā vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība:	397
no tiem - bakalaurs	257
no tiem - maģistrs	138
t.sk. doktors	2

Personāla kustības raksturojums

2020. gadā dienesta personāla rotācijas koeficients, kas norāda, par cik procentiem gada laikā ir nomainījies personāls, bija 21%. Salīdzinot ar 2019. gadu, personāla rotācijas koeficients samazinājies par 6%.

2020. gadā personāla atjaunošanās koeficients ir augstāks par personāla aiziešanas koeficientu, kas liecina par to, ka iepriekšējos gados ieguldītie resursi dienesta izaugsmei un attīstībai ir sākuši dot atgriezenisko saiti, t.i. palielinot iespēju motivēt esošos nodarbinātos turpināt darba gaitas dienestā, kā arī veiksmīgāk piesaistot jaunus nodarbinātos.

Personāla mainība	
Personāla atjaunošanās koeficients*	0,11
Personāla aiziešanas koeficients**	0,10
Personāla rotācijas koeficients***	0,21
*Personāla atjaunošanās koeficients = pieņemto personu skaits/ nodarbināto vidējais skaits	
** Personāla aiziešanas koeficients = atbrīvoto personu skaits/ nodarbināto vidējais skaits	
*** Personāla rotācijas koeficients = pieņemto skaits + atbrīvoto skaits/ nodarbināto vidējais skaits	

2020. gadā vislielākā nodarbināto kustība, līdzīgi kā 2019. gadā, notikusi dienesta Centrālajā aparātā un dienesta Rīgas reģionu teritoriālajās struktūrvienībās (Rietumu un Austrumu) – gada laikā pieņemti 40 nodarbinātie un atbrīvoti - 29 nodarbinātie, kas skaidrojams ar lielākām darba un karjeras iespējām galvaspilsētā un tās apkārtnē, kur ir vilinoši darba piedāvājumi gan valsts, gan privātajā sektorā. Viszemākā nodarbināto kustība bijusi Latgales reģiona teritoriālajā struktūrvienībā – gada laikā nav pieņemts neviens nodarbinātais, bet atbrīvots tikai viens nodarbinātais.

Iedalījums pēc struktūrvienībām	Atbrīvotie	Pieņemtie
Rīgas Austrumu un Rietumu reģionu TSV	21	30
Centrālais aparāts	8	10
Zemgales reģiona TSV	8	3
Kurzemes reģiona TSV	2	2
Vidzemes reģiona TSV	2	2
Latgales reģiona TSV	1	0
Kopā 2020.gadā:	42	47

2020. gadā Dienestā darbā pieņemti 47 nodarbinātie, kas, salīdzinot ar 2019. gadu, ir par 10 nodarbinātajiem mazāk. Ja 2019. gadā dienestā tika pieņemts 21 nodarbinātais amata grupā – atbalsta funkciju sniegšana, tad 2020. gadā iepriekšminētā amata grupā - 14 nodarbinātie, savukārt pieņemto nodarbināto skaits amata grupā – politikas ieviesēji – ir saglabājies 2019. gada līmenī.

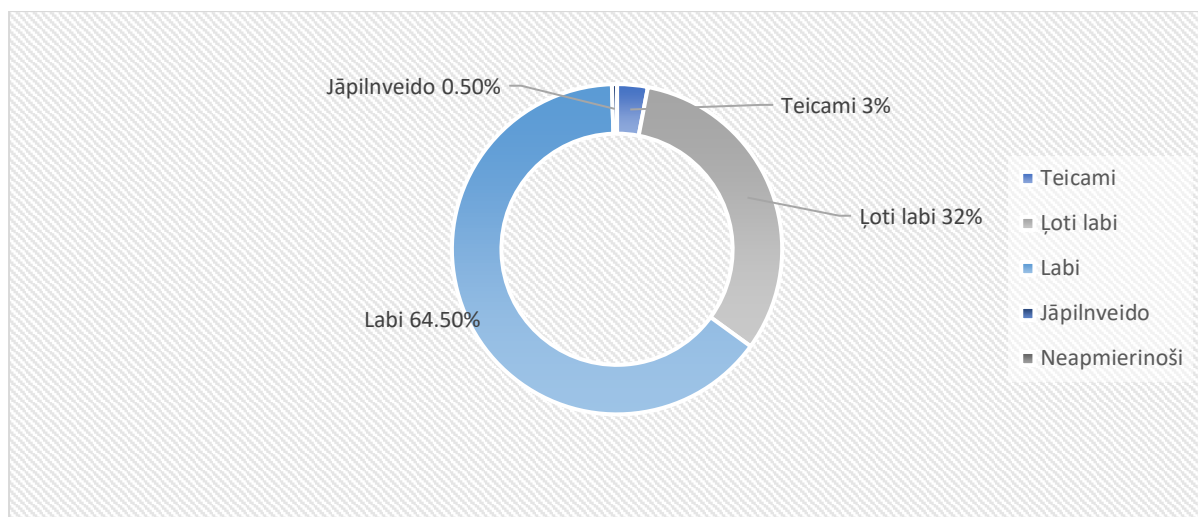
Iedalījums pēc amatu grupām	Skaitis
Zemākā līmeņa vadītāji	1
Politikas ieviesēji	32
Atbalsta funkciju veicēji	14

2020. gadā no darba dienestā atbrīvoti 42 nodarbinātie, starp atbrīvotajiem nodarbinātajiem lielāko daļu veido sievietes – 81%.

Iedalījums pēc atbrīvošanas pamatojuma	Skaitis
Pēc paša vēlēšanās	5
Savstarpēja vienošanās	25
Sakarā ar termiņa izbeigšanos	3
Darbinieka uzteikums	1
Veselības stāvokļa dēļ nespēj veikt amata pienākumus	1
Sakarā ar pārbaudes laika sekām	1
Sakarā ar valsts noteiktā pensijas vecuma iestāšanos	2
Darba devēja uzteikums sakarā ar darbinieku skaita samazināšanu	3
Disciplinārsods	1

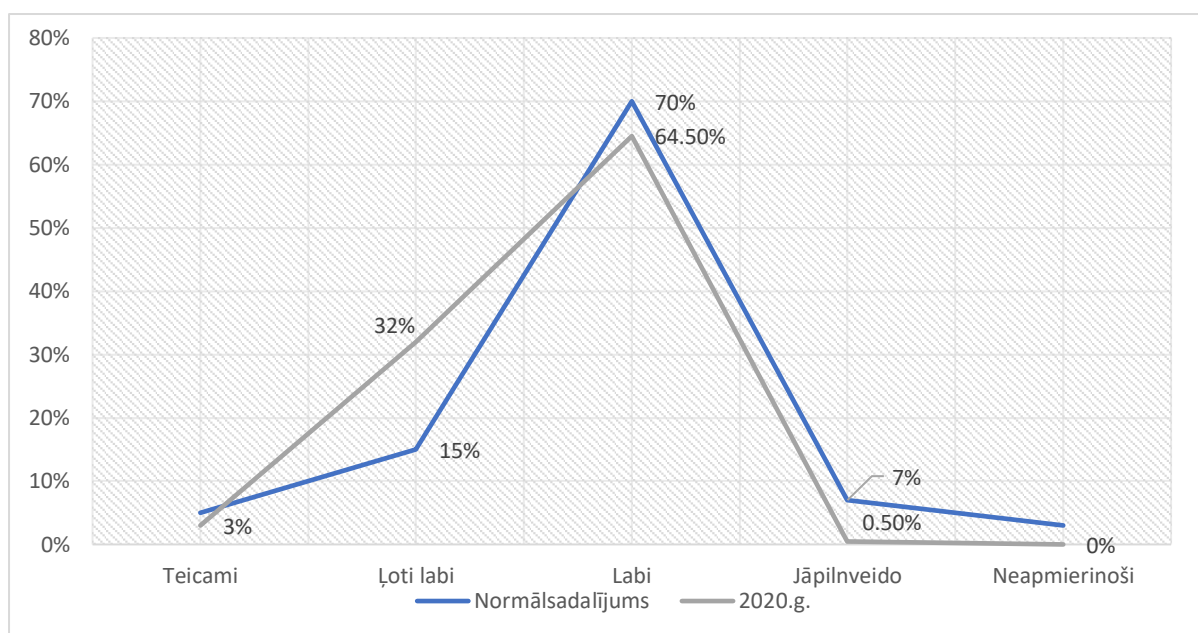
Dienesta personāla novērtēšana

2020. gadā valsts informācijas sistēmā „Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma” dienesta nodarbināto darba izpildes novērtēšana veikta 377 reizes, no kurām 331 bija ikgadējās darba izpildes novērtēšanas, 38 - darba izpildes novērtēšanas pirms pārbaudes laika beigām, 6 - darba izpildes novērtēšanas pēc atgriešanās no ilgstošas attaisnotas prombūtnes un 2 - darba izpildes novērtēšanas pēc pārcelšanas citā amatā.

Dienesta personāla novērtējums

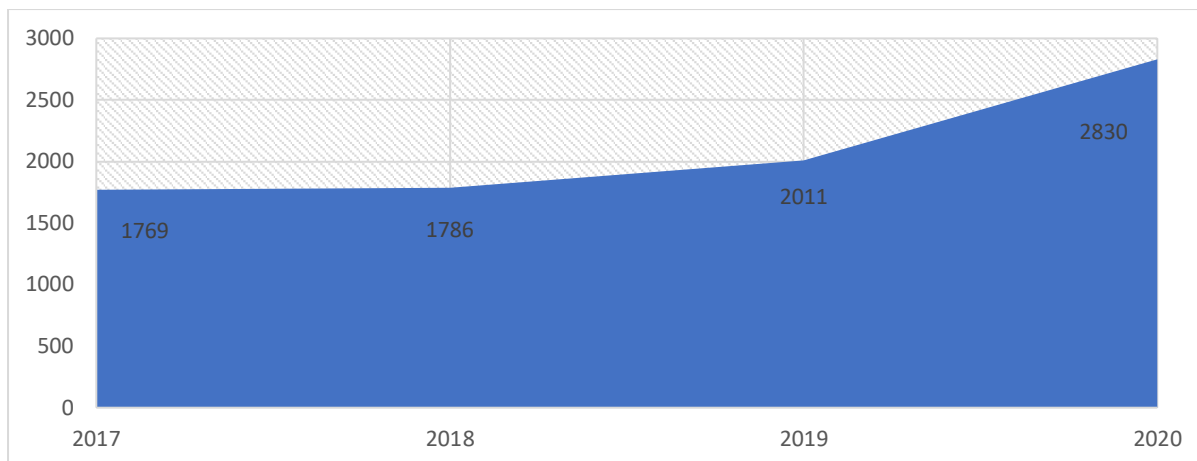
2020. gadā ir turpinājusies tendence – dienesta nodarbināto darba izpildes vērtējumu rezultātiem kļūst tuvākiem valsts pārvaldē noteiktajam nodarbināto novērtējumu normālsadalījumam, it īpaši nodarbināto darba izpildes vērtējums “Labi”, savukārt nodarbināto darba izpildes vērtējums “Ļoti labi” dienestā 2020. gadā ir par 17% augstāks kā pie normālsadalījuma, un tas ir saistīts ar 2020. gada valstī noteiktajām ārkārtas situācijām, t.i. šajā periodā liela daļa nodarbināto veica amata pienākumus īpaši augstas intensitātes apstākļos, izrādīja iniciatīvu dažādās sarežģītās situācijās, darīja vairāk kā tas noteikts viņu amata aprakstos, līdz ar to novērtējums “Teicami” un “Ļoti labi” dienestā, salīdzinājumā ar normālsadalījumu, 2020. gadā ir pieaudzis.

Dienesta personāla novērtējums atbilstoši normālsadalījumam

Dienesta personāla mācības

Saistībā ar Covid-19 izplatības ierobežojošajiem nosacījumiem, kas skāra Dienesta darbu, pārmaiņas atspoguļojās arī mācību pasākumu organizēšanā un vadīšanā. Plašs mācību apjoms, kas līdz šim tika īstenotas klātienē, pārcēlās uz digitālo vidi. Tika pilnībā izmainīts mācību un profesionālā atbalsta pasākumu plāns, kā rezultātā no plānotajiem 108 mācību pasākumiem klātienē norisinājās 42 (39%), savukārt 60 (56%) tika organizēti tiešsaistē platformā Microsoft Teams, 6 (5%) daļēji klātienē. 2020. gadā mācību pasākumos piedalījās 2830 dalībnieki (390 nodarbinātie).

Mācību dalībnieku skaits Dienestā no 2017. līdz 2020. gadam

2020. gada ietvaros ir uzsākts darbs pie e-mācību vides "Moodle" attīstīšanas. Tas paredz jaunu, interaktīvu, Dienesta nodarbināto mācību vajadzībām pielāgotu e-mācību kursu izveidi.

Darba organizācija, pielāgojoties Covid-19 izplatības radītajiem izaicinājumiem

Attālinātais darbs

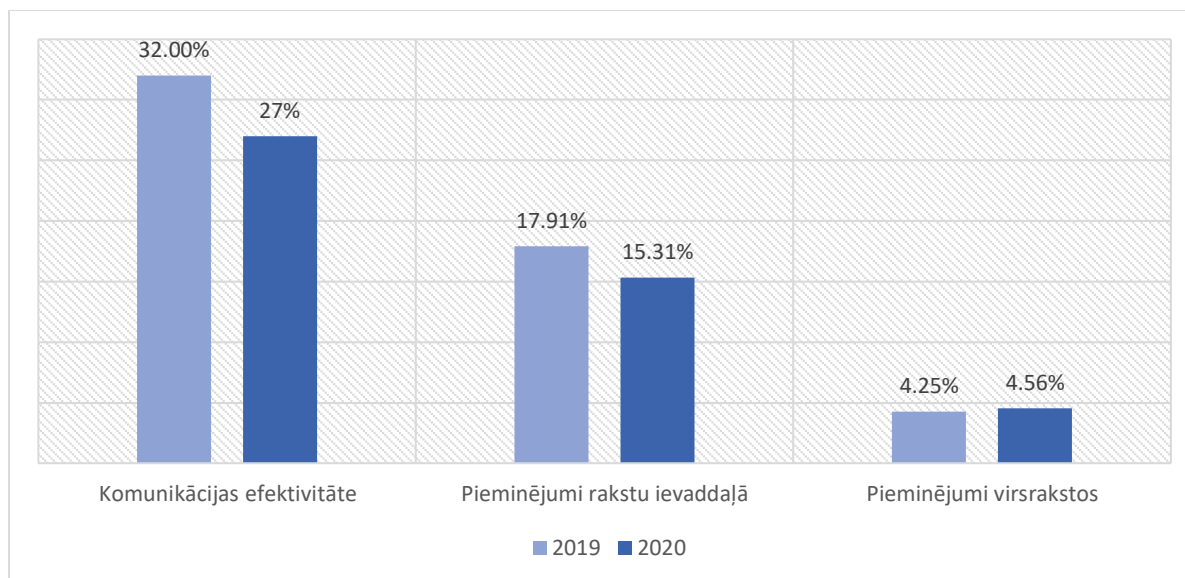
- Ieviests pakāpeniski, nosakot dažādus kritērijus (apmēra, ilguma, attālināti veicamo pienākumu), ar laiku arvien paplašinot iespējas strādāt attālināti, īpaši tām nodarbināto grupām, kuru amata pienākumos neietilpst darbs ar probācijas klientiem.
- Nodarbinātajiem, kuru amata pienākumos ietilpst dienesta funkciju īstenošana, tika noteikts Dienesta funkciju izpildi veikt klātienē divu plūsmu režīmā, paredzot, ka amata pienākumi klātienē (nodaļas telpās, kontrolēs piespiedu vai sabiedriskā darba izpildes vietās, ieslodzījuma vietu apmeklējumos, probācijas klientu apmeklējumos viņu dzīvesvietās vai plānoto dzīvesvietu izvērtēšanas apmeklējumos, u.c. funkciju izpildes aktivitātēs, ko iespējams veikt tikai klātienē) bija vismaz 50% no nodarbinātajam noteiktā darba laika, savukārt atlikušajā darba laikā nodarbinātais amata pienākumus veic attālināti, pēc iespējas vienas struktūrvienības kolektīva plūsmām nepārklājoties.
- Kopš 2020. gada marta Dienesta nodarbinātie plaši izmantoja iespējas veikt darba pienākumus attālināti, it īpaši valstī izsludināto ārkārtējo situāciju laikā.

Darba organizācija

- Ieviests rīcības plāns gadījumiem, kad Dienesta nodarbinātajam, probācijas klientam vai apmeklētājam tiek diagnosticēta saslimšana ar Covid19, vai dienesta nodarbinātais ir atzīts par Covid-19 kontaktpersonu.
- Operatīvai informācijas saņemšanai par Covid-19 jautājumiem, Dienesta nodarbinātajiem ir izveidots vienotais tālruņa numurs, kas darbojas visu diennakti.
- Dienestā noteikta atbildīgā persona par Covid-19 kontaktpersonu noteikšanu Ministru kabineta noteikumos Nr. 360 noteiktajā kārtībā un informācijas sniegšanu Slimību profilakses un kontroles centram.

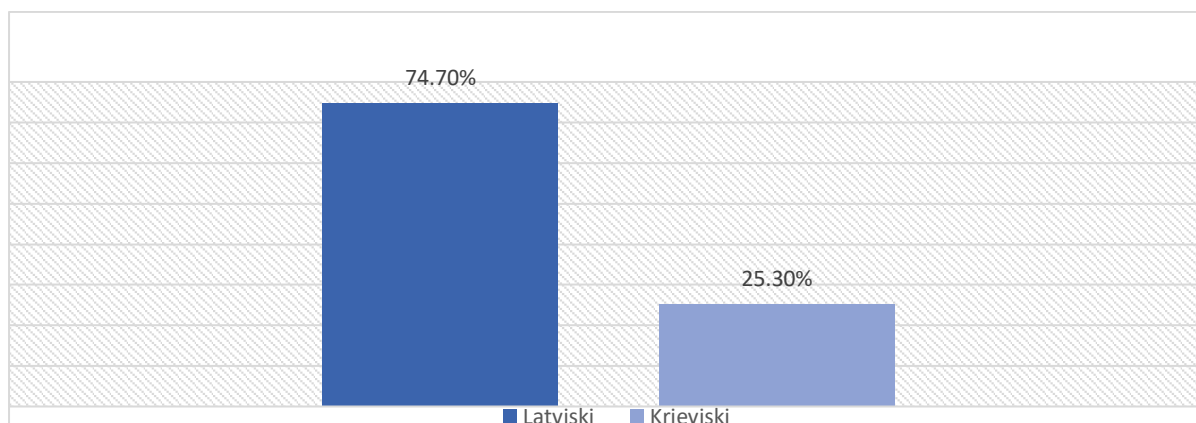
DIENESTA KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

No 2020. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim Dienests piedalījās ziņu materiālu/sižetu veidošanā, kas saistīti ar probācijas jomu un sabiedrības drošību plašākā izpratnē. 2020. gadā plašsaziņas līdzekļos publicētas uzskaitītās efektīvās ziņas par probācijas jomu - 614 reizes, savukārt par Dienestu – 655 reizes. 2019. gadā uzskaitītie ziņu materiāli sasniedza 23 miljonu plašu auditoriju, kas liecina, ka gada laikā katrs Latvijas iedzīvotājs par probācijas darbu dzirdējis/uzzinājis vairākkārtīgi. Ja ņem vērā, ka 2019. gadā, sasniedzot 28 miljonus plašu auditoriju, komunikācijas efektivitāte bija 32%, tad, skatot datus proporcionāli, iespējams izdarīt secinājumu, ka 2020. gadā efektivitāte bija aptuveni 27%. Komunikācijas efektivitāte ilustrē Dienesta pamanāmību medijos un to, cik liela daļa no maksimāli sasniedzamās auditorijas sasniegta. Iedziļinoties kvalitatīvajā komunikācijas efektivitātes datu attiecībā, var secināt, ka 2020. gadā Dienests virsrakstos minēts 4,56% un lidos jeb rakstu sākumā 15,35%.

VPD atspoguļojums mediju saturā

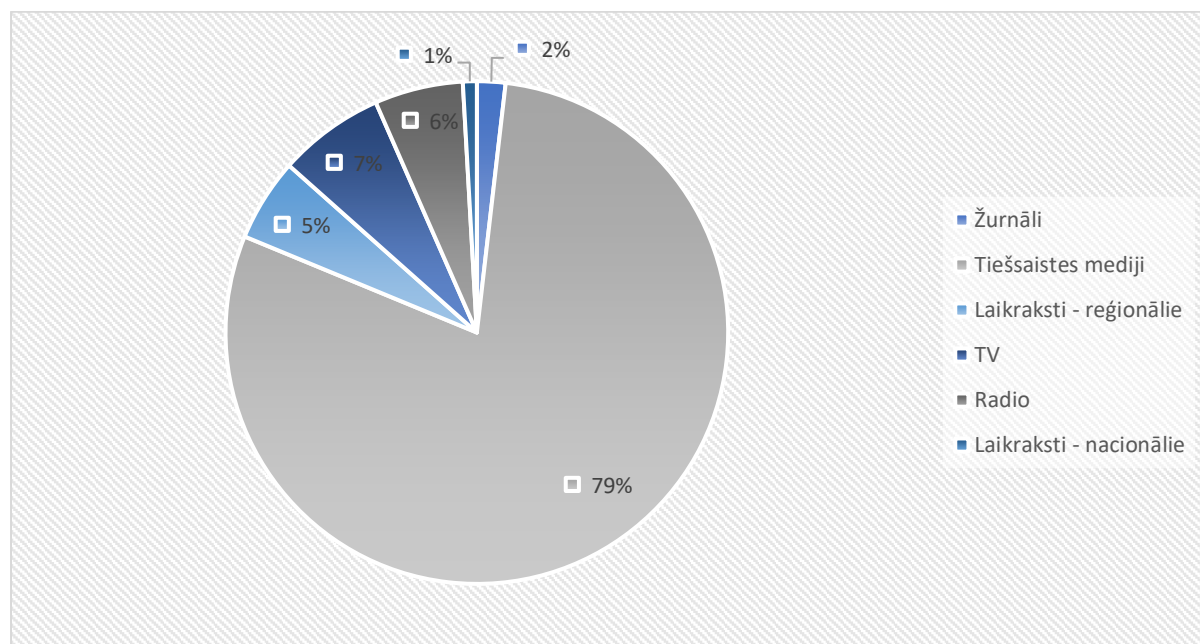
2020. gadā, līdzīgi kā 2019. gadā, Dienesta komunikācijas jomā netika īstenotas reklāmas kampaņas vai kādas citas īpaši veidotas plašas sabiedrisko attiecību kampaņas ar papildus budžetu. Vērtējot statistikas datus, var secināt, ka, neskatoties uz to, saglabājās augsta Dienesta pamanāmība plašsaziņas līdzekļos. Līdzīgi citām jomām Dienestā, arī sabiedrisko attiecību joma cieta no Covid-19 pandēmijas radītajiem sarežģījumiem, kas lika atcelt, pārceļt vai mainīt formātu dažādām plānotajām sabiedrisko attiecību aktivitātēm.

Publikāciju valoda

Publikāciju sasniegtā auditorija 2020. gadā 74,7% gadījumu bija latviski runājošie, savukārt 25,3% gadījumu - krievvalodīgie. Šī proporcija salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir mainījusies, jo 2019. gadā krievvalodīgo auditorija tika sasniegta vien 13% gadījumu.

2020. gadā pieminētākās tēmas Dienesta komunikācijā bija darbs ar varmākām, uzraudzības funkcija un piespiedu darbs.

Publicitātes sadalījums dažādos mediju tipos

2020. gadā visplašāko auditoriju Dienests sasniedza ar tiešsaistes mediju starpniecību (79% (2019. – 57%) no kopējās sasniegtās auditorijas), kam sekoja TV ar 7% un Radio ar 6%.

Papildus jau minētajām sabiedrisko attiecību aktivitātēm ar medijiem, 2020. gadā Dienesta vadītājs Mihails Papsujevičs piedalījās tiešsaistē rīkotajā preses konferencē, kas bija veltīta piegādei starpinstitūciju sadarbībā vardarbīgu noziedzīgumu nodarījumu mazināšanai.

Publikāciju apkopojums par laika periodu no 2020. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim Dienestā tika veikts ar mediju monitoringa rīku “STATION”.

2020. gadā VPD ārējā komunikācijā tika izmantota arī Dienesta mājas lapa www.vpd.gov.lv un oficiālie sociālo tīklu konti. 2020. gadā tika paveikts apjomīgs darbs, izveidojot un adaptējot saturu jaunajai Dienesta mājas lapai, kas septembrī tika izvietota uz valsts un pašvaldības iestāžu vienotās tīmekļvietņu platformas. Šobrīd informācija mājas lapā ir viegli atrodamā, gan navigējot tās sadaļās, gan izmantojot meklētāja funkciju. Būtisks pilnveidojums mājas lapā atrodamajai informācijai ir tas, ka tā pieejama arī versijā, kas visās funkcijās ir orientēta uz probācijas klientu. Dienesta mājas lapā galvenokārt tika publicētas ziņas par aktualitātēm, kas saistītas ar Dienesta darbību, kā arī regulāri tika atjaunota informācija par projektiem, personālu u.c. Ar Dienesta Twitter kontu tika ziņots par aktualitātēm Dienesta ikdienas darbā gan Latvijā, gan starptautiski. Atbilstoši tematikai un satura formātam, informācija tika publicēta arī Facebook kontos: “Elektroniskā uzraudzība”, “Esi līdzgaitnieks jauniešiem” un Dienesta Youtube kontā.

2020. gadā Dienesta ārējā komunikācija vērtējama kā efektīva, jo tika veidota saskaņā ar izvirzītajiem mērķiem, kā arī, neskatoties uz sarežģījumiem, ko radīja Covid-19 pandēmija, tika sasniegta 23 miljonu plaša auditorija, kas nozīmē, ka katrs Latvijas iedzīvotājs par Dienesta aktualitātēm uzzināja vairākkārt.

Vērtējot masu mediju publikāciju tonalitāti, var secināt, ka tās ir bijušas neitrālas, konstruktīvas un kvalitatīvi atspoguļojušas aktualitātes.

Papildus klasiskajai komunikācijai jau septiņpadsmito gadu Dienests rīkoja akciju "Cilvēks cilvēkam" Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem, kuras ietvaros Dienesta darbinieki un brīvprātīgie ik gadu rīko komandas saliedēšanas aktivitātes un meistarklases ar akcijas īpašajiem viesiem. 2020. gadā īpašā viesu statusā akcijā piedalījās Cēsu Audzināšanas iestādes priekšnieks Andris Pāže, kas jauniešus iepazīstināja ar parapanierisma sporta veidu.

2020. gadā sarunu festivālā "LAMPA" Dienests, sadarbībā ar Tieslietu ministriju, rīkoja diskusiju "Vardarbība jauniešu vidū — saruna, strīds, noziegums!".

Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju, kas saistīta ar Covid-19 izplatību valstī, vairāki pasākumi, kuros iepriekšējos gados, popularizējot savu tēlu, darbības jomu un vērtības, Dienests piedalījās, 2020. gadā nenotika un nākotnē tajos dalība tiek plānota tiklīdz publisku pasākumu rīkošana atkal būs atļauta.

2021. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Dienesta galvenie darbības virzieni periodam no 2021. līdz 2027. gadam:

- ārvalstu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu īstenošana;
- digitalizācija un efektīva resursu izmantošana;
- taisnīguma atjaunošanas pieeju attīstība;
- probācijas pakalpojumu pielāgošana klientu individuālajām vajadzībām;
- sadarbības tīklu veidošana;
- personāla attīstība.

PLĀNOTIE PĒTĪJUMI UN SADARBĪBAS PROJEKTI

Pētījumi:

Turpināt un pabeigt 2019. gadā uzsākto pētījumu par dzimumnoziedznieku lietu vadību, kurā tiks novērtēta dzimumnoziedznieku lietu vadība un sagatavoti priekšlikumi tās pilnveidošanai.

Projekti:

Kā projektu partneris 2021. gadā Dienests kopā ar Ieslodzījuma vietu pārvaldi un Nodarbinātības valsts aģentūru turpinās īstenot Eiropas Sociālā fonda atbalstītos projektus "Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana" un "Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū", kuru mērķi ir paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti un veicināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū. Projektu ietvaros ir paredzēts īstenot vairākus pasākumus, kas palīdzētu bijušajiem ieslodzītajiem vieglāk integrēties sabiedrībā pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma un samazinātu iespēju veikt likumpārkāpumus atkārtoti, kā arī palīdzētu viņiem efektīvāk integrēties darba tirgū. Plānotos pasākumus īsteno Ieslodzījuma vietu pārvaldes un Dienesta darbinieki, bet atsevišķās aktivitātēs plānots iesaistīt brīvprātīgos, kā arī pašvaldību un nevalstisko organizāciju darbiniekus, kuri strādā ar ieslodzītajiem vai bijušajiem ieslodzītajiem.

2020. gadā Dienests turpinās īstenot Eiropas Reģionālās attīstības fonda Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1.1. pasākuma "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" projektu Nr. 2.2.1.1/17/I/011 "Probācijas klientu uzskaites sistēmas pilnveidošana". Projekta mērķis ir nodrošināt klientu uzskaites sistēmas (PLUS) darbību E-lietas programmas kontekstā attiecībā uz Dienesta iesaisti kriminālprocesa virzībā un soda izpildē, samazinot dokumentu plūsmas laiku un uzlabojot Dienesta darba efektivitāti

ar elektronisko risinājumu palīdzību. Projekta realizēšanas mērķi ir PLUS pilnveide E-lietas programmas kontekstā, risinot dokumentu plūsmas elektronizācijas problēmas starp procesā iesaistītajām iestādēm un nodrošinot elektroniskos pakalpojumus probācijas klientiem. Projekta sadarbības partneri: Tiesu administrācija, Ieslodzījuma vietu pārvalde, Prokuratūra, Izglītības un zinātnes ministrija, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija, Rīgas pilsētas pašvaldība. Projekts tiks īstenots 36 mēnešu laikā un projekta noslēgums plānots 2021. gada janvārī.

Valsts probācijas
dienests

DROŠĀKAI
SABIEDRĪBAI